

МЕДИЦИНСКИ УНИВЕРСИТЕТ – СОФИЯ
ФАКУЛТЕТ ПО ОБЩЕСТВЕНО ЗДРАВЕ
„ПРОФ. Д-Р ЦЕКОМИР ВОДЕНИЧАРОВ, ДМН“

СПРАВОЧНИК

ЗА ПРИЕМ НА СТУДЕНТИ
ВЪВ ФАКУЛТЕТ ПО ОБЩЕСТВЕНО ЗДРАВЕ
„ПРОФ. Д-Р ЦЕКОМИР ВОДЕНИЧАРОВ, ДМН“
ЗА УЧЕБНАТА 2021/2022 г.

София 1527, ул. „Бяло море“ № 8, ет. 5
УМБАЛ „Царица Йоанна - ИСУЛ“;
тел. +359 2 9432/ 304; 292; 216; 372; 205, e-mail: fph@fz.mu-sofia.bg
Декан: проф. Магдалена Александрова, дм

Факултет по обществено здраве „проф. д-р Цекомир Воденичаров, дмн“ при Медицински университет-София провежда обучение по различни специалности. Студентите изпълнили задълженията си по учебния план получават диплома за завършено висше образование на образователно-квалификационна степен (ОКС):

- „Бакалавър“ - редовна форма на обучение по специалности: „Медицинска сестра“, „Акушерка“, „Лекарски асистент“ и „Кинезитерапия“

- „Бакалавър“ - редовна и задочна форма на обучение по специалности: „Управление на здравните грижи“ и „Обществено здраве и здравен мениджмънт“

- „Магистър“ - задочна форма на обучение по специалности: „Обществено здраве и здравен мениджмънт“, „Стратегически мениджмънт на фармацевтичната дейност“, „Управление на клинични изпитвания“, „Трудова медицина и работоспособност“ и „Управление на здравните грижи“

- „Магистър“ - редовна форма на обучение по специалност „Кинезитерапия“

- „Магистър“* (на основание §5 и §32, ал. 2 от Преходните и заключителни разпоредби и чл. 42, ал. 1, т.1 буква «а» от ЗВО и Решения на АС на МУ-София от 01.07.2014г. и 11.02.2016г.) - редовна форма на обучение след завършена степен по специалности: „Медицинска рехабилитация и балнеология“, „Здравословно и диетично хранене“ и „Медицинска козметика“

- „Магистър“ - дистанционна форма на обучение по специалностите: „Обществено здраве и здравен мениджмънт“ и „Трудова медицина и работоспособност“

СЪДЪРЖАНИЕ

I. Общи положения.....	2
II. Условия за кандидатстване.....	4
III. Документи за кандидатстване.....	5
Специалности на ОКС „Бакалавър“:	
IV. „Медицинска сестра“ и „Акушерка“	7
V. „Лекарски асистент“ и „Кинезитерапия“	8
VI. „Управление на здравните грижи“.....	9
VII. „Обществено здраве и здравен мениджмънт“.....	10
Специалности на ОКС „Магистър“:	
VIII. „Обществено здраве и здравен мениджмънт“	11
IX. „Стратегически мениджмънт на фармацевтичната дейност“.....	12
X. „Управление на клинични изпитвания“.....	12
XI. „Трудова медицина и работоспособност“.....	13
XII. „Управление на здравните грижи“.....	14
XIII. „Кинезитерапия“.....	15
XIV. „Медицинска рехабилитация и балнеология“.....	15
XV. „Медицинска козметика“.....	16
XVI. „Здравословно и диетично хранене“	17
XVII. Записване на новоприетите студенти.....	18
XVIII. Приложения.....	20

ПРАВИЛНИК ЗА ПРИЕМ НА СТУДЕНТИ ЗА УЧЕБНАТА 2021/2022 г. ВЪВ ФАКУЛТЕТ ПО ОБЩЕСТВЕНО ЗДРАВЕ „ПРОФ. Д-Р ЦЕКОМИР ВОДЕНИЧАРОВ, ДМН“ ПРИ МЕДИЦИНСКИ УНИВЕРСИТЕТ-СОФИЯ

I. ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

Чл.1 Приемът на студенти във Факултета по обществено здраве „проф. д-р Цекомир Воденичаров, дмн“ (ФОЗ) при Медицински университет-София се извършва в област на висше образование 7. Здравеопазване и спорт, по две професионални направления - **7.4. Обществено здраве и 7.5. Здравни грижи**, на основание Наредбата за държавните изисквания за прием на студенти на Министерството на образованието и науката, и съгласно изискванията на настоящия Правилник.

ФОЗ при МУ-София ще се съобрази с всички промени, произтичащи от нормативни актове, влезли в сила след издаването на настоящия Справочник.

Чл.2 (1) За специалности: „Медицинска сестра“, „Акушерка“, „Лекарски асистент“ и „Кинезитерапия“ на ОКС „бакалавър“ – редовна форма на обучение - се приемат студенти след завършено средно образование.

(2) За специалност „Обществено здраве и здравен мениджмънт“ на ОКС „бакалавър“ – редовна и задочна форма на обучение - се приемат студенти след завършено средно образование.

(3) За специалност „Управление на здравните грижи“ на ОКС „бакалавър“ - редовна и задочна форма на обучение - се приемат студенти **след придобита специалност** от професионално направление „Здравни грижи“ на степен „специалист“ или „професионален бакалавър“ от медицински колежи.

(4) За специалностите на ОКС „магистър“ „Обществено здраве и здравен мениджмънт“, „Трудова медицина и работоспособност“, „Стратегически мениджмънт на фармацевтичната дейност“, „Управление на здравните грижи“ - задочна форма на обучение се приемат студенти след завършена степен „бакалавър“ или „магистър“.

(5) За специалност **„Управление на клинични изпитвания“** на ОКС „магистър“ – задочна форма на обучение - се приемат студенти след завършена степен „магистър“.

(6) За специалност **„Кинезитерапия“** на ОКС „магистър“ - редовна форма на обучение се приемат студенти след завършена степен „бакалавър“ и професионална квалификация „Кинезитерапевт“

(7) За специалности на ОКС „магистър“* - редовна форма на обучение:

- **„Медицинска рехабилитация и балнеология“** - се приемат студенти след завършена степен „професионален бакалавър“ и професионална квалификация „Рехабилитатор“

- **„Медицинска козметика“** се приемат студенти след завършена степен „професионален бакалавър“ и професионална квалификация „Медицинска козметика“

- **„Здравословно и диетично хранене“** се приемат студенти след завършена степен „професионален бакалавър“ и професионална квалификация „Инспектор по общественото здраве“

(8) За специалности: **„Обществено здраве и здравен мениджмънт“** и **„Трудова медицина и работоспособност“** на ОКС „магистър“ – дистанционна форма на обучение - се приемат студенти след завършена степен „магистър“.

Чл.3 Броят на местата за прием на студенти във Факултета по общественото здраве при Медицински университет-София се утвърждава с Решение на Министерски съвет.

Чл.4 Изпити за кандидатстване за специалности на ОКС „бакалавър“:

(1) **„Акушерка“, „Медицинска сестра“ и „Обществено здраве и здравен мениджмънт“**: писмен изпит (тест по Етика).

(2) **„Лекарски асистент“ и „Кинезитерапия“**: писмен изпит (тест по Биология).

(3) **„Управление на здравните грижи“**: писмен (тест) и устен изпит по Социална медицина и здравен мениджмънт.

Чл.5 Изпити за кандидатстване за специалности на ОКС „магистър“:

(1) **„Обществено здраве и здравен мениджмънт“** и **„Стратегически мениджмънт на фармацевтичната дейност“**: устен изпит-събеседване на тема: „Проблеми и приоритети на общественото здраве в условията на здравна реформа“.

(2) **„Управление на здравните грижи“**: устен изпит-събеседване на тема: „Актуални проблеми на реформата в българското здравеопазване“.

(3) **„Трудова медицина и работоспособност“**: устен изпит-събеседване на тема: „Проблеми и приоритети за осигуряване безопасни и здравословни условия на труд“.

(4) **„Управление на клинични изпитвания“**: устен изпит-събеседване на тема: „Проблеми и перспективи за провеждане на клинични изпитвания в България“.

(5) **„Медицинска рехабилитация и балнеология“** (след придобита ОКС „професионален бакалавър“): устен изпит - събеседване на тема: „Проблеми и перспективи пред рехабилитацията и балнеологията“.

(5) **„Медицинска козметика“** (след придобита ОКС „професионален бакалавър“): устен изпит - събеседване на тема: „Проблеми и перспективи пред козметичната практика“

(6) **„Здравословно и диетично хранене“** (след придобита ОКС „професионален бакалавър“): устен изпит - събеседване на тема: „Проблеми и перспективи пред здравословното хранене“.

(7) **„Кинезитерапия“** (след придобита ОКС „бакалавър“ с професионална квалификация „Кинезитерапевт“): състезателният бал се образува от удвоената оценка от средния успех от дипломата.

Чл.7 При подаване на документите на място във ФОЗ, всеки кандидат-студент получава **картон с входящ №, място и час за провеждане на изпита**. При подаване на документи онлайн - на посочения от кандидат-студента мейл ще бъде изпратена информация **с входящ №, място и час за провеждане на изпита**.

II. УСЛОВИЯ ЗА КАНДИДАТСТВАНЕ

Чл.7 За обучение и придобиване на ОКС „бакалавър“ могат да кандидатстват лица, които:

- имат завършено **средно образование** за специалностите: „Акушерка“, „Медицинска сестра“, „Лекарски асистент“, „Кинезитерапия“ и „Обществено здраве и здравен мениджмънт“;
- имат **придобита специалност** от професионално направление „Здравни грижи“ на степен „специалист“, „професионален бакалавър“ от медицински колежи за специалност „Управление на здравните грижи“.

Чл.8 За обучение и придобиване на ОКС „магистър“, могат да кандидатстват лица, които:

- имат завършено висше образование на степен „бакалавър“ или „магистър“ за специалностите: „Обществено здраве и здравен мениджмънт“, „Стратегически мениджмънт на фармацевтичната дейност“ и „Трудова медицина и работоспособност“.
- имат завършено висше образование на степен „магистър“ за специалност „Управление на клинични изпитвания“.
- имат завършено висше образование на степен „бакалавър“ с професионална квалификация „Кинезитерапевт“ за специалност „Кинезитерапия“.
- имат завършено висше образование на степен „бакалавър“ по специалностите: „Управление на здравните грижи“, „Акушерка“ или „Медицинска сестра“ за специалност „Управление на здравните грижи“.
- имат **придобита специалност** на степен „професионален бакалавър по...“ от професионално направление „Здравни грижи“ и висше образование на степен „бакалавър“ по една от специалностите: „социални дейности“, „социална педагогика“, „социален мениджмънт“ или „здравен мениджмънт“ за специалност „Управление на здравните грижи“.

Чл.9 За обучение и придобиване на ОКС „магистър*“, могат да кандидатстват лица, които:

- имат завършено висше образование „професионален бакалавър“ с професионална квалификация „Рехабилитатор“ за специалност „Медицинска рехабилитация и балнеология“;
- имат завършено висше образование „професионален бакалавър“ с професионална квалификация „Медицинска козметика“ за специалност „Медицинска козметика“;
- имат завършено висше образование „професионален бакалавър“ с професионална квалификация „Инспектор по обществено здраве“ за специалност „Здравословно и диетично хранене“.

Чл.10 За обучение във Факултета по обществено здраве могат да кандидатстват и лица, които:

- са чужденци, постоянно пребиваващи в страната;
- имат двойно гражданство (едното, от които е българско), постоянно пребиваващи в страната;
- не изтърпяват присъди към началото на учебната година;
- са правоимащи по чл. 68, ал. 3, от ЗВО;
- са студенти по „Управление на здравните грижи“, „Обществено здраве и здравен мениджмънт“, „Медицинска сестра“, „Акушерка“, „Лекарски асистент“, „Кинезитерапия“, в други висши медицински училища в страната и желаят прехвърляне в София;
- са отстранени студенти, които кандидатстват за възстановяване на студентски права.

III. ДОКУМЕНТИ ЗА КАНДИДАТСТВАНЕ

Чл.11 Кандидат-студентите подават на място или онлайн следните документи:

1. Попълнено Заявление и Декларация. Формулярите са по образец, валиден само за ФОЗ при МУ-София, получават се на място и се попълват. (виж Приложение № 1 и № 2 на стр. 19)

Онлайн: Формулярите се изтеглят от прикачените файлове, подписват се лично и се сканират, след което се изпращат по електронен път.

2. Оригинал и ксерокопие на дипломата за завършено средно образование и диплома за завършена предходна степен на висше образование, в зависимост от изискванията за кандидатстване за съответната специалност. При подаване на документи на място се носи дипломата оригинал и ксерокопие от нея, като ксерокопието остава при приемащия документи. (виж **чл. 7, 8 и 9**)

Онлайн: Сканира се и се изпраща дипломата за завършено средно образование и диплома за завършена предходна степен на висше образование, в зависимост от изискванията за кандидатстване за съответната специалност. (виж **чл. 7, 8 и 9**)

3. Платежно нареждане за внесена такса. Таксата за явяване на първи изпит е в размер на 70,00 лв. и 30,00 лв. за всеки следващ, в зависимост от специалността, за която се кандидатства.

Такса за обработка на документи за специалности, за които се кандидатства без изпит е в размер на 35,00 лв.

Таксата за изпит се превежда по банков път на сметката на Факултета по обществено здраве „проф. д-р Цекомир Воденичаров, дмн“ и се представя в деня на подаване на документите.

В платежното нареждане от банката задължително се изписват трите имена по лична карта на кандидат-студента.

Онлайн: Сканира се и се изпраща платежното нареждане за внесена такса. В платежното нареждане от банката задължително се изписват трите имена по лична карта на кандидат-студента.

Банкова сметка:

**BG47BPBI79403163982101, BIC: BPBIBGSF,
ЮРОБАНК АД КЛОН ДОНДУКОВ № 4-6**

Внесени такси за кандидатстудентски изпити не се връщат!

4. За желаещите да възстановят студентските права е необходимо да се представи уверение от съответното висше училище;

Онлайн: За кандидати, желаещи да възстановят студентски права се изпраща сканирано уверение от съответното висше училище.

5. Документи за кандидат-студенти по чл. 68, ал. 3 от ЗВО:

- За кръгъл сирак или полусирак - смъртен акт, удостоверение за наследници и ксерокопия от тях;
- За лица с трайни увреждания и намалена работоспособност 70 и над 70 % - решение на ТЕЛК и ксерокопие от него;
- За многодетни майки - актове за раждане на децата и ксерокопия от тях;
- За близнаци - актове за раждане и ксерокопия от тях;

Онлайн: Документите, изброени в т.5 се изпращат сканирани.

****Забележка:** От такса за кандидатстване се освобождават лица, които са кръгли сираци; лица с трайни увреждания и намалена работоспособност 70 и над 70 на сто; военноинвалиди и военнопострадали; лица, отглеждани до пълнолетието си в домовете за деца, лишени от родителска грижа (чл. 95 ал. 7, т. 1, 2, 3 и 4 от ЗВО). Полусираците заплащат 50% от таксата за кандидатстване.*

Чл.12 При класирането по специалности:

(1) Кандидат-студентите от категория „лица с трайни увреждания и намалена работоспособност 70 и над 70 на сто“ и „майки с три и повече деца“ се състезават помежду си за 6 % от местата за редовен прием.

(2) Кандидат-студентите близнаци се състезават за 2% от местата за редовен прием, ако са заявили желанието си при подаване на документите.

Чл.13 Процедура за кандидат-студенти, завършили средно или висше образование в чужбина в съответствие със Закона за висшето образование

(ЗВО) и Наредбата за държавните изисквания за приемане на студенти във висшите училища на Република България.

Дипломите за кандидатстване във Факултета по обществено здраве „проф. д-р Цекомир Воденичаров, дмн“ се представят преведени на български език и легализирани, в съответствие с разпоредбите на международните договори на Р България с държавата, в която са издадени.

- (1) За лица, кандидатстващи за придобиване на ОКС „бакалавър“ се изисква **диплома за завършено средно образование.**

При подаване на документите във ФОЗ се представя **оригинал на дипломата и легализирано копие от нея със заверен превод на български език.**

В съответствие с Наредбата за държавни изисквания за приемане на студенти във висшите училища на Р България - за всички граждани на ЕС и ЕИП заедно с дипломата за завършено средно образование се представя и издадено от Регионално управление на образованието към МОН удостоверение за признато завършено средно образование с оценки, приравнени към оценките по чл.9, ал.1 от Наредба №11/01.09.2016г. за оценяване на резултатите от обучението на учениците.

С пълната процедура можете да се запознаете тук:

<https://ruo-sofia-grad.com>

В електронната страница на РУО - София-град в рубриката „Административно обслужване“ или в „Признаване на документи“ се намират бланките на заявленията, които трябва да се попълнят при подаване на документите, както и банковата сметка, по която се превеждат таксите. Сроктът за изготвяне на документите е един месец.

- (2) За лица, кандидатстващи за придобиване на ОКС „магистър“ се изисква **диплома за завършено висше образование на степен „бакалавър“ или „магистър“.**

При подаване на документи във ФОЗ се представя **оригинал и легализирано копие на дипломата за завършено висше образование със заверен превод на български език.**

В съответствие с Наредбата за държавни изисквания за признаване на придобито висше образование и завършени периоди на обучение в чуждестранни висши училища и в съответствие с чл.21, ал.1, т.13 от Закона за висше образование, в Медицински университет-София е назначена Постоянно действаща комисия за процедурата по признаване на придобитата в чужбина степен на висше образование, която разглежда съответните документи и се произнася за всеки отделен случай.

ПРИЕМ НА ДОКУМЕНТИ ОНЛАЙН И НА МЯСТО:

От **15.06.2021г.** до **05.07.2021 г.**, от 9,00 до 16,00 ч. (без събота и неделя)

На място документи ще се приемат на територията на УМБАЛ "Царица Йоанна-ИСУЛ", ул. „Бяло море“ №8, (в дясно от централния вход на болницата, в двора на Аулата)

Телефони за връзка: 02/9432 вътр.: 304, 292, 267, 205, 372, 216

РЕЗУЛТАТИ И КЛАСИРАНЕ:

20.07.2021г.

ЗАПИСВАНЕ НА НОВОПРИЕТИТЕ СТУДЕНТИ:

от 26.07.2021г. до 30.07.2021 г. (вкл.), от 9.00 до 16.00 ч.

IV. СПЕЦИАЛНОСТИ „МЕДИЦИНСКА СЕСТРА“ И „АКУШЕРКА“, „БАКАЛАВЪР“

1. По специалността „**Медицинска сестра**“ студентите изучават общи и специални сестрински грижи, медико-биологични и клинични дисциплини и хуманитарни науки - медицинска психология, етика, социология, здравно законодателство и др.

Обучението се провежда само в редовна форма с продължителност **4 години 8 семестъра - 240 кредита**, съгласно съвременни учебни планове и програми, отговарящи на единните държавни изисквания и европейските стандарти. Завършилите специалността могат да практикуват при условията на болничната помощ и извън болничните заведения самостоятелно или в екип. Те намират успешна реализация в страната и чужбина.

2. По специалността „**Акушерка**“ студентите се обучават по съвременен учебен план, който включва общомедицински, клинични, специални и хуманитарни дисциплини. Основна задача на обучението е формирането на знания, навици и умения в областта на първичната профилактика, общите и специалните акушерски грижи за бременните, раждащите, родилките и новородените, за жените с гинекологични заболявания, семейното планиране и др.

Обучението се провежда само в редовна форма с продължителност **4 години 8 семестъра - 240 кредита**.

Завършилите акушерки могат да работят в държавните, общинските и частните здравни заведения. В условията на преход от държавно здравеопазване към здравно-осигурителна система общественят престиж на професията непрекъснато се повишава.

СЪСТЕЗАТЕЛЕН ИЗПИТ

Чл.14 (1) Кандидат-студентите за специалности „Медицинска сестра“ и „Акушерка“ полагат писмен изпит - тест по Етика на **10.07.2021г. от 10.00ч.** с продължителност 1 час.

(2) За писмения изпит кандидат-студентът е длъжен:

- **Да носи документ за самоличност** (лична карта) и **картонче с входящ номер** за допускане до писмен изпит.
- **Да заеме мястото си в залата от 9.00 до 9.30 ч.**
- **Да се използва само химикалка, пишеща със син цвят.**

ПРОВЕРКА И ОЦЕНКА НА ТЕСТА

Чл.15 Тестът по Етика съдържа 40 въпроса. Всеки правилен отговор осигурява определен брой точки. Приравняването на точките към шестобалната система се извършва по критерии, които се определят и обявяват в деня на изпита.

Резултатите от теста не подлежат на преразглеждане и преоценяване.

****Забележка:** Примерният тест по Етика е в Приложение № 6 на стр. 26. Указанията и начинът за попълване на фиша са в Приложения №4 и №5 на стр. 25*

ОБРАЗУВАНЕ НА ОКОНЧАТЕЛНИЯ БАЛ И КЛАСИРАНЕ

Чл.16 Класирането се извършва по низходящ бал. Окончателният бал се образува от удвоената оценка от писмения изпит.

Максимален бал 12.

ЛИТЕРАТУРА ЗА ПОДГОТОВКА:

Колев Иван, Димитър Тафков, Райчо Пожарлиев. Учебник по Етика и право-Задължителна подготовка за 10 клас - Изд. къща АНУБИС, 2004.

V. СПЕЦИАЛНОСТИ „ЛЕКАРСКИ АСИСТЕНТ“ И „КИНЕЗИТЕРАПИЯ“, „БАКАЛАВЪР“

1. Специалността „**Кинезитерапия**“ на ОКС „**бакалавър**“ включва фундаментални, медико-биологични и специални дисциплини. Практическата подготовка се осъществява чрез учебно-клинична практика и преддипломен стаж. В компетенциите им е разработването и провеждането на кинезитерапевтични програми за клинично диагностицирани от лекар заболявания. Обучението се провежда в редовна форма с продължителност **4 години 8 семестъра - 240 кредита**.

2. Специалността „**Лекарски асистент**“ на ОКС „**бакалавър**“ е нова, уникална медицинска професия, приемник и наследник на професията „фелдшер“. Обучението ще се провежда по направление Здравни грижи, само в редовна форма с продължителност **4 години 8 семестъра - 240 кредита**. В процеса на обучение се формират определени компетенции за самостоятелна профилактика, диагностика и лечение на заболявания при отсъствие на лекар. Студентите завършили тази специалност могат да се реализират в Спешна помощ, в местата за лишаване от свобода, МВР, Пожарна и аварийна безопасност, в отдалечени малки населени места и райони при недостиг на лекари, в училища и детски градини.

СЪСТЕЗАТЕЛЕН ИЗПИТ

Чл.17 (1) Кандидат-студентите полагат писмен изпит - тест по Биология на **10.07.2021г. от 14.00ч.**, с продължителност 1 час.

(2) За писмения изпит кандидат-студентът е длъжен:

- Да носи документ за самоличност** (лична карта) и **картонче с входящ номер** за допускане на писмен изпит.
- Да заеме мястото си в залата от 13.00 до 13.30 ч.**
- **Да се използва само химикалка, пишеща със син цвят.**

ПРОВЕРКА И ОЦЕНКА НА ТЕСТА

Чл.18 Тестът по Биология съдържа 40 въпроса. Всеки правилен отговор осигурява определен брой точки. Приравняването на точките към шестобалната система се извършва по критерии, които се определят и обявяват в деня на изпита. Резултатите от теста не подлежат на преразглеждане и преоценяване.

ОБРАЗУВАНЕ НА ОКОНЧАТЕЛНИЯ БАЛ И КЛАСИРАНЕ

Чл.19 Класирането се извършва по низходящ бал. Състезателният бал се образува от удвоената оценка от писмения изпит - тест по Биология. Максимален бал 12.

**Забележка: Примерният тест по биология и програмата за подготовка са в Приложение № 7 на стр.32.*

Указанията и начинът за попълване на фиша са в Приложения №4 и №5 на стр. 25

VI. СПЕЦИАЛНОСТ „УПРАВЛЕНИЕ НА ЗДРАВНИТЕ ГРИЖИ“, „БАКАЛАВЪР“

По тази специалност се подготвят ръководители на здравните грижи и преподаватели по практика. Те трябва да притежават знания и умения, които им позволяват да планират и въвеждат квалифицирани здравни грижи във всички области на медицинската практика и да осъществяват адаптиране на здравните дейности към здравните потребности на населението.

Обучението е с продължителност **2,5 години - 5 семестъра** за редовно обучение и **3 години - 6 семестъра** задочно обучение.

Бакалаврите от специалността „Управление на здравните грижи“ могат да се реализират като:

Ръководители на здравни грижи в лечебни заведения, които оказват болнична и извънболнична помощ (като старша и главна медицинска сестра, старша и главна акушерка, старши рехабилитатор, старши лаборант и др.);

Завеждащ сектори в административни звена на здравеопазването на общините, районните здравни инспекции, Националната и регионалните здравни каси, застрахователни дружества и др. Като ръководители на частни здравни структури за здравни грижи - профилактични, промоция на здравето, семейно планиране и др., преподаватели по практика в медицински колежи (в съответствие със своята базова квалификация).

СЪСТЕЗАТЕЛНИ ИЗПИТИ

Чл.20 Кандидат-студентите полагат писмен изпит - тест по Социална медицина и здравен мениджмънт и устен изпит.

(1) Тестът по социална медицина и здравен мениджмънт е на **15.07.2021г. от 10,00 ч.** с продължителност 1 час.

(2) Устен изпит - задача за 30 мин. (15 мин. за записване на верния отговор и 15 мин. за представяне на отговора пред изпитна комисия). Изпитът се провежда на **16.07.2021 г. от 13,00 ч.**

Чл.21 За писмения изпит кандидат-студентът е длъжен:

- **Да носи документ за самоличност** (лична карта) и **картонче с входящ номер** за допускане до писмен изпит.
- **Да заеме мястото си в залата от 9.00 до 9,30 ч.**
- **Да се използва само химикалка, пишеща със син цвят.**

ПРОВЕРКА И ОЦЕНКА НА ТЕСТА

Чл.22 Тестът по Социална медицина и здравен мениджмънт съдържа 40 въпроса. Всеки правилен отговор осигурява определен брой точки. Приравняването на точките към шестобалната система се извършва по критерии, които се определят и обявяват в деня на изпита. Получилите слаба оценка на теста не се допускат до устен изпит и не участват в класирането. Резултатите от теста не подлежат на преразглеждане и преоценяване.

ОЦЕНКА НА УСТНИЯ ИЗПИТ

Чл.23 До устен изпит се допускат всички кандидат-студенти с оценка от теста, различна от „слаб“ 2.00. Устният изпит се полага пред комисия от трима преподаватели със специалност социална медицина, от които най-малко двама са хабилитирани.

Тримата членове на комисията оценяват кандидат-студентите независимо един от друг с точност до 0.25, водейки собствен протокол. Крайната оценка се оформя като средна аритметична от оценките на тримата членове на изпитната комисия.

ОБРАЗУВАНЕ НА ОКОНЧАТЕЛНИЯ БАЛ И КЛАСИРАНЕ

Чл.24 Окончателният бал се образува като сбор от оценката от теста и оценката от устния изпит. Максимален бал 12.

Чл.25 В крайното класиране участват само допуснатите и явили се на устен изпит кандидат-студенти. Класирането се извършва съответно на посочената форма на обучение - редовно или задочно и по низходящ бал;

**Забележка: Примерният тест и задачата по социална медицина са в Приложение № 3 на стр.20*

Указанията и начинът за попълване на фиша са в Приложения №4 и №5 на стр. 25

ЛИТЕРАТУРА ЗА ПОДГОТОВКА

1. Воденичаров Ц., С. Попова, М. Мутафова, Е. Шипковенска, Социална медицина, С., 2013.
2. Воденичаров, Ц. 10-те принципа на медика и мениджъра, С., 2010
3. Воденичарова А., К. Попова, Медицинска етика. С., 2019

VII. СПЕЦИАЛНОСТ „ОБЩЕСТВЕНО ЗДРАВЕ И ЗДРАВЕН МЕНИДЖМЪНТ“, „БАКАЛАВЪР“

Специалността „Обществено здраве и здравен мениджмънт“ на ОКС „бакалавър“ предлага обучение с интердисциплинарен характер и осигурява възможност на студентите да придобият обща и специализирана подготовка по здравни, медицински, икономически, юридически, управленски и социално-поведенчески науки.

Обучението е в редовна или задочна форма **8 семестъра 4 години - 240 кредита**. Завършилиите студенти могат да изпълняват организационно-управленски, комуникативни, икономически и изследователски функции.

Придобитите знания и умения в сферата на общественото здраве и здравния мениджмънт гарантират на завършилиите студенти успешна професионална реализация като:

- администратори в структурите на здравеопазването и здравноосигурителната система; в лечебните заведения за болнична и извънболнична помощ; в правителствени и неправителствени организации на национално и международно ниво;
- експерти в други ведомства и институции, които имат отношение към общественото здраве (Министерство на околната среда, Министерство на труда и социалната политика, Министерство на земеделието и горите, Министерство на образованието и науката, медиите и др.)

СЪСТЕЗАТЕЛЕН ИЗПИТ

Чл.26 Кандидат-студентите от специалността „Обществено здраве и здравен мениджмънт“ на ОКС „бакалавър“ полагат писмен изпит - тест по Етика на **10.07.2021г. от 10.00 ч.** с продължителност 1 час.

Чл.27 За писмения изпит кандидат-студентът е длъжен:

- **Да носи документ за самоличност** (лична карта) и **картонче с входящ номер** за допускане до писмен изпит.
- **Да заеме мястото си в залата от 9,00 до 9,30 ч.**
- **Да се използва само химикалка, пишеща със син цвят.**

ПРОВЕРКА И ОЦЕНКА НА ТЕСТА

Чл.28 Тестът по Етика съдържа 40 въпроса. Всеки правилен отговор осигурява определен брой точки. Приравняването на точките към шестобалната система се извършва по критерии, които се определят и обявяват в деня на изпита. Резултатите от теста не подлежат на преразглеждане и преоценяване.

****Забележка:** Примерният тест по Етика е в Приложение №6 на стр.26. Указанията и начинът за попълване на фиша са в Приложения №4 и №5 на стр. 25*

ОБРАЗУВАНЕ НА ОКОНЧАТЕЛНИЯ БАЛ И КЛАСИРАНЕ

Чл.29 Окончателният бал за специалността „Обществено здраве и здравен мениджмънт“ се образува от удвоената оценка от теста по Етика. Класирането се извършва съответно на посочената форма на обучение - редовна или задочна и по низходящ бал. Максимален бал 12.

ЛИТЕРАТУРА ЗА ПОДГОТОВКА

Колев Иван, Димитър Тафков, Райчо Пожарлиев. Учебник по Етика и право - Задължителна подготовка за 10 клас, Изд. къща АНУБИС, 2004.

VIII. СПЕЦИАЛНОСТ „ОБЩЕСТВЕНО ЗДРАВЕ И ЗДРАВЕН МЕНИДЖМЪНТ“, „МАГИСТЪР“

Специалността „Обществено здраве и здравен мениджмънт“ на ОКС „магистър“ предлага обучение в **задочна форма** за лица със завършена степен „бакалавър“ - със среден успех от дипломата, не по-нисък от „добър“- или със завършена степен „магистър“ по различни специалности. Осигурява се възможност на студентите да придобият обща и специализирана подготовка по социална медицина, епидемиология, здравен мениджмънт политика, икономика на здравеопазването, здравно законодателство и др. Обучението е задочно, с продължителност **3 семестъра**. Завършилиите студенти могат да изпълняват организационно-управленски, комуникативни, икономически, контролни и изследователски функции.

В Дистанционна форма на обучение могат да кандидатстват лица със завършена **ОКС „магистър“** - лекари, биолози, инженери, икономисти, юристи и др. Придобитите знания и умения в сферата на здравния мениджмънт гарантират на завършилиите студенти успешна професионална реализация като мениджъри, консултанти и експерти в управленските структури на здравеопазването; в лечебните заведения, в правителствени и неправителствени организации на национално и международно ниво; - мениджъри в други ведомства и институции, имащи отношение към общественото здраве (Министерство на околната среда, Министерство на труда и социалната политика, Министерство на земеделието и горите, Министерство на образованието и науката, медиите и др.); като преподаватели и сътрудници във висши медицински училища и научни организации.

СЪСТЕЗАТЕЛЕН ИЗПИТ

Чл.30 Кандидат-студентите полагат устен изпит - събеседване на тема: „Проблеми и приоритети на общественото здраве в условията на здравна реформа“ пред изпитна комисия от трима хабилитирани преподаватели, по график на **12, 13 и 14.07.2021 г. от 9,00 ч.**

ОБРАЗУВАНЕ НА ОКОНЧАТЕЛНИЯ БАЛ И КЛАСИРАНЕ

Чл.31 Състезателният бал се образува от удвоената оценка от устния изпит. Класирането се извършва по низходящ ред на състезателния бал. Максимален бал 12.

ЛИТЕРАТУРА ЗА ПОДГОТОВКА

1. *Воденичаров, Ц. 10-те принципа на медика и мениджъра, С., 2010*
2. *Воденичаров Ц., С. Попова, М. Мутафова, Е. Шипковенска, Социална медицина, С., 2013*
3. *Воденичаров, Ц., В. Борисов, Феноменът обществено здраве в променящата се свят, С., 2017*

IX. СПЕЦИАЛНОСТ „СТРАТЕГИЧЕСКИ МЕНИДЖМЪНТ НА ФАРМАЦЕВТИЧНАТА ДЕЙНОСТ“, „МАГИСТЪР“

Специалността **„Стратегически мениджмънт на фармацевтичната дейност“** на ОКС **„магистър“** предлага възможност за разширяване на познанията в сферата на фармацевтичния сектор. Могат да кандидатстват лица след завършена степен „бакалавър“ - със среден успех от дипломата, не по-нисък от „добър“, или след завършена степен „магистър“ от различни специалности. Програмата разширява познанията и дава възможност за придобиване на умения и професионален опит в областта на мениджмънта, икономиката, лекарствената политика и др. Повишават се професионалните умения в областта на маркетинговия анализ и стратегии, лекарствената политика и регулация, фармакоикономиката и др. Програмата включва елементи от управленски, социални и здравни науки с насоченост към фармацевтичния сектор, дава възможност за развитие на кадри, и др. Обучението е задочно, с продължителност **3 семестъра**. Завършилите специалността могат да изпълняват управленски, комуникативни, франчайзинг и други функции в областта на фармацевтичния бизнес.

СЪСТЕЗАТЕЛЕН ИЗПИТ

Чл.32 Кандидат-студентите полагат **устен изпит** - събеседване на тема: „Проблеми и приоритети на общественото здраве в условията на здравна реформа“ пред изпитна комисия от трима хабилитирани преподаватели, по график на **13.07.2021 г. и 14.07.2021 г.**

ОБРАЗУВАНЕ НА ОКОНЧАТЕЛНИЯ БАЛ И КЛАСИРАНЕ

Чл.33 Състезателният бал се образува от удвоената оценка от устния изпит. Класирането се извършва по низходящ ред на състезателния бал. Максимален бал 12.

ЛИТЕРАТУРА ЗА ПОДГОТОВКА

1. Воденичаров, Ц. *10-те принципа на медика и мениджъра*, С., 2010
2. Воденичаров Ц., С. Попова, М. Мутафова, Е. Шипковенска, *Социална медицина*, С., 2013
3. Воденичаров, Ц., В. Борисов, *Феноменът обществено здраве в променящия се свят*, С., 2017

X. СПЕЦИАЛНОСТ „УПРАВЛЕНИЕ НА КЛИНИЧНИ ИЗПИТВАНИЯ“, „МАГИСТЪР“

Специалността **„Управление на клинични изпитвания“** на ОКС **„магистър“** предлага обучение в **задочна форма** след завършена степен

„магистър“ по различни специалности - медицина, дентална медицина, фармация, биология, икономика, право и други професионални направления. Осигурява се възможност на студентите да придобият обща и специализирана подготовка по управление на клинични изпитвания, проектиране и разработване на цялостен протокол за клинични изпитвания от формулирането на изследователските въпроси до анализа на резултатите, прилагане на епидемиологичните принципи, разбиране на концепцията за количествен синтез на данни и за предварителна форма на мета-анализ на пробните данни, като се използва подходящ софтуер, прилагане на биостатистика и аналитично моделиране, делово общуване и комуникации с пациентите, правни регулации и биоетика при клинични изпитвания, мониторинг и одит на клинични изпитвания, маркетинг на клинични изпитвания и лекарствени продукти и др.

Обучението е задочно, с продължителност **3 семестъра** и завършва със защита на дипломна работа. Завършилите студенти могат да изпълняват организационно-управленски, контролни, изследователски и др. функции.

СЪСТЕЗАТЕЛЕН ИЗПИТ

Чл.34 Кандидат-студентите полагат **устен изпит** - събеседване на тема: „Проблеми и перспективи за провеждане на клинични изпитвания в България“ пред изпитна комисия от трима хабилитирани преподаватели, по график на **08.07.2021г. и 09.07.2021г.**

ОБРАЗУВАНЕ НА ОКОНЧАТЕЛНИЯ БАЛ И КЛАСИРАНЕ

Чл.35 Състезателният бал се образува като сбор от удвоената оценка от устния конкурсен изпит. Класирането се извършва по низходящ ред на състезателния бал. Максимален бал 12.

ЛИТЕРАТУРА ЗА ПОДГОТОВКА:

- (1) *Закон за лекарствените продукти в хуманната медицина (ЗЛПХМ);*
- (2) *Наредба № 31 за определяне на правилата за добра клинична практика;*
- (3) *Guidelines for GCP:*
https://www.ich.org/fileadmin/Public_Web_Site/ICH_Products/Guidelines/Efficacy/E6/E6_R1_Guideline.pdf
<https://www.fda.gov/downloads/Drugs/Guidances/UCM464506.pdf>
- (4) *Регулации и директиви за клинични изпитвания:*
https://ec.europa.eu/health/human-use/clinical-trials/regulation_bg

XI. СПЕЦИАЛНОСТ „ТРУДОВА МЕДИЦИНА И РАБОТОСПОСОБНОСТ“, „МАГИСТЪР“

Специалността **„Трудова медицина и работоспособност“** на ОКС **„магистър“** предлага обучение в **задочна форма** след завършена ОКС

„бакалавър" - със среден успех от дипломата, не по-нисък от „добър“ или със завършена степен „магистър“ по различни специалности. Осигурява се обща и специализирана подготовка в областите на здравето и безопасността при работа, основите на трудовата медицина, факторите на работната среда и трудовия процес, физиологична и психологична характеристика на работоспособността при интегралност с промоция на здравето, медико-социална подкрепа и защита на хората с увреждания, здравни анализи и документооборот. Работи се по казуси и дейности от практическата мрежа с посещения по работни места и предприятия. Завършилите специалността са експерти по тази широко проблемна тематика, които могат да изпълняват управленски, комуникационни, координационни, оперативно-контролни, методични и образователно-обучителни функции за укрепване, опазване, увеличаване здравето на работещите във всички икономически дейности. Допринася за разширяване кръгозора от предизвикателства и проблеми на общественото здраве, чиято неделима част е трудовата медицина. Обучението е задочно, с продължителност **3 семестъра**. По време на следването дипломната тема се разработва поэтапно, за да се намери най-подходящата форма и съдържание за отделните специалисти.

В Дистанционна форма на обучение се приемат лица със завършена ОКС „магистър“ от широк кръг специалисти - лекари, инженери, икономисти, юристи и др. Обучението е насочено главно към надграждане на знанията и уменията на магистрите към осигуряване на здравословни и безопасни условия на труд на всяко работно място при конкретни условия на труд. Същевременно в контекста за приспособяване на работните места за хора с увреждания, работещи при висок риск, както и тяхното определяне в експертизата на работоспособността се усвояват критериите на ICF класификацията на СЗО.

СЪСТЕЗАТЕЛЕН ИЗПИТ

Чл.36 Кандидат-студентите полагат **устен изпит** - събеседване на тема: „Проблеми и приоритети за осигуряване безопасни и здравословни условия на труд“ пред изпитна комисия от трима хабилизирани преподаватели на **12.07.2021г.**

ОБРАЗУВАНЕ НА ОКОНЧАТЕЛНИЯ БАЛ И КЛАСИРАНЕ

Чл.37 Състезателният бал се образува като сбор от удвоената оценка от устния конкурсен изпит. Класирането се извършва по низходящ ред на състезателния бал. Максимален бал 12.

ЛИТЕРАТУРА ЗА ПОДГОТОВКА

1. Воденичаров Ц., С. Попова, М. Мутафова, Е. Шипковенска, Социална медицина, С., 2013
2. Воденичаров Ц., 10-те принципа на медика и мениджъра, С., 2010
3. Воденичаров, Ц., В. Борисов, Феноменът обществено здраве в променящия се свят, С., 2017
3. Закон за здравословни и безопасни условия на труд (Обн. ДВ. бр.124/23.12.1997 г., изм. ДВ. бр.98/14.12.2010 г.
4. Наредба №3/25.01.2008 г. за условията и реда за осъществяване дейността на службите по трудова медицина (Обн. ДВ. бр.14/12.02.2008 г.)
5. Цачева, Н., Трудовата медицина в Р България - теория, методология, практика - дисертация (доктор на науките), С., 2014
6. Цачева Н., К. Любомирова, Р. Николова и колектив Трудова медицина Терминологичен речник, С., 2013
- 7.*е-учебни материали: Цачева Н., Експертиза на работоспособността- цел, задачи, принципи и оценка;
- 8, Николова Р., Физиология и психофизиология на професионалната дейност-ICF класификация на СЗО

ХП. СПЕЦИАЛНОСТ „УПРАВЛЕНИЕ НА ЗДРАВНИТЕ ГРИЖИ“, „МАГИСТЪР“

Специалността „Управление на здравните грижи“ на ОКС „магистър“ предлага обучение с интердисциплинарен характер и

осигурява възможност на студентите да придобият управленска компетентност, организационна култура и педагогически умения при осигуряването на ефективни здравни грижи в условията на променяща се социална, икономическа и здравна среда. Те придобиват обща и специализирана подготовка по здравна политика, управленски науки, поведенчески, комуникативни и информационни системи. Обучението се провежда в задочна форма с продължителност **3 семестъра** (трети семестър е за защита на дипломна работа). Завършилиите студенти могат да изпълняват организационни, комуникативни, контролни и изследователски функции.

Придобилите образователно-квалификационна степен „магистър“ с професионална квалификация „ръководител на здравните грижи и преподавател по практика“ във всички управленски сектори и нива на системата на здравеопазване като:

- експерти по здравни грижи в управленските и административни структури на здравеопазването и здравноосигурителната система, в лечебните заведения за болнична и извънболнична помощ, както и в правителствени и неправителствени организации на национално и международно ниво;
- експерти по здравни грижи в други ведомства и институции, имащи отношение към общественото здраве (Министерство на околната среда и водите, Министерство на труда и социалната политика, Министерство на земеделието и горите, Министерство на образованието и науката и др.);
- преподаватели и сътрудници във висши медицински училища и научни организации по здравни грижи.

СЪСТЕЗАТЕЛЕН ИЗПИТ

Чл.38 Кандидат-студентите полагат **устен изпит** - събеседване на тема: „Актуални проблеми на реформата в българското здравеопазване“ пред изпитна комисия от трима хабилитирани преподаватели на **08.07.2021 г. и 09.07.2021г.**

ОБРАЗУВАНЕ НА ОКОНЧАТЕЛНИЯ БАЛ И КЛАСИРАНЕ

Чл.39 Състезателният бал се образува от удвоената оценка от устния конкурсен изпит. Класирането се извършва по низходящ ред на състезателния бал. Максимален бал 12.

ЛИТЕРАТУРА ЗА ПОДГОТОВКА

1. *Воденичаров, Ц. 10-те принципа на медика и мениджъра, С., 2010*
2. *Воденичаров Ц., С. Попова, М. Мутафова, Е. Шипковенска, Социална медицина, С., 2013*
3. *Воденичаров, Ц., В. Борисов, Феноменът обществено здраве в променящата се свят, С., 2017*

XIII. СПЕЦИАЛНОСТ „КИНЕЗИТЕРАПИЯ“, „МАГИСТЪР“

Специалността „**Кинезитерапия**“ на образователно-квалификационна степен „**магистър**“ е предназначена за кандидати със завършена ОКС „бакалавър“ с професионална квалификация „Кинезитерапевт“, с устойчиви мотиви, познавателни интереси и

способности за повишаване на знанията, уменията и компетенциите в професията на кинезитерапевта.

Предоставя се възможност на студентите придобили ОКС „бакалавър” по специалността да повишат образователно-квалификационната си степен, което осигурява разширяване на компетенциите им и повишаване на качеството на здравните услуги. Обучението се провежда **в редовна форма, 2 семестъра.**

Магистърската програма подготвя висококвалифицирани здравни специалисти, способни да прилагат и развиват научно-практически знания и умения в профилактичната, медицинската практика и здравеопазването.

Завършилите студенти придобиват компетенции, осигуряващи възможност на кинезитерапевтите да практикуват в системата на здравеопазването в Р България, както и във всички страни на ЕС, Европейската икономическа зона и в Швейцария. С получената квалификация специалистите ще могат да работят в лечебни заведения (за болнична помощ, извънболнична помощ и други), във възстановителни центрове, фитнесцентрове, СПА центрове, специални училища, професионални здравни центрове, спортни клубове, учебно-спортни бази и центрове, учебни заведения, научни центрове.

За тази специалност могат да кандидатстват лица със завършена степен ва нисше образование „бакалавър“ и професионална квалификация „Кинезитерапевт“.

ОБРАЗУВАНЕ НА ОКОНЧАТЕЛНИЯ БАЛ И КЛАСИРАНЕ

Състезателният бал се образува от удвоената оценка от средния успех от дипломата за завършена степен „бакалавър“, не по-нисък от „добър“. Класирането се извършва по низходящ ред на състезателния бал. Максимален бал 12.

XIV. СПЕЦИАЛНОСТ „МЕДИЦИНСКА РЕХАБИЛИТАЦИЯ И БАЛНЕОЛОГИЯ“, „МАГИСТЪР“

Специалността „Медицинска рехабилитация и балнеология“ на образователно-квалификационна степен „магистър*“ е на основание §5 и §32, ал. 2 от Преходните и заключителни разпоредби и чл. 42, ал. 1, т.1

буква «а» от ЗВО и Решения на АС на МУ-София от 01.07.2014г. и 11.02.2016г.

Обучението се провежда в **редовна форма** с продължителност **4 семестъра** и завършва с полагане на държавен изпит.

Предоставя възможност на завършилите медицински колеж със степен „професионален бакалавър“ с професионална квалификация „рехабилитатор“ да придобият образователно-квалификационна степен „магистър“. След завършването си имат възможност да осъществяват специализирана функционално-диагностична, профилактична, балнеолечебна и рехабилитационна дейност във всички възрастови и професионални групи, вкл. здравно образование, промоция на здравословен начин на живот и спорт. Специалистите ще могат да работят в лечебни заведения за болнична помощ, извънболнична помощ и др.; възстановителни, и фитнес- и СПА центрове; специални училища; професионални здравни центрове; спортни клубове; учебно-спортни бази и центрове; учебни заведения; научни центрове и др.

СЪСТЕЗАТЕЛЕН ИЗПИТ

Чл.40 Кандидат-студентите полагат **устен изпит** - събеседване на тема: „Проблеми и перспективи пред рехабилитацията и балнеологията“ на **15.07.2021 г.**

ОБРАЗУВАНЕ НА ОКОНЧАТЕЛНИЯ БАЛ И КЛАСИРАНЕ

Чл.41 Състезателният бал се образува от удвоената оценка от устния изпит. Класирането се извършва по низходящ ред на състезателния бал. Максимален бал 12.

ЛИТЕРАТУРА ЗА ПОДГОТОВКА:

1. *Колева, Ив, Физикалните фактори в клиничната практика, Симел прес, С. 2019*
2. *Колева, Ив, Клинична рехабилитация, Симел прес, С. 2016*
3. *НАРЕДБА № 04-14 от 9 октомври 2019 г. за условията и реда за сертифициране на „Балнеолечебен (медикул СПА) център“, „СПА център“, „Уелнес център“ и „Таласотерапевтичен център“.*
4. *Рязкова, М, И. Кирова, Физикална терапия, Обща и специална част, АРСО, С. 2002*

XV. СПЕЦИАЛНОСТ „МЕДИЦИНСКА КОЗМЕТИКА“, „МАГИСТЪР“

Специалността „Медицинска козметика“ на образователно-квалификационна степен „магистър*“ е по професионално направление 7.5. Здравни грижи - нерегулирани професии, на основание §5 и §32, ал. 2

от Преходните и заключителни разпоредби и чл. 42, ал. 1, т.1 буква «а» от ЗВО и Решения на АС на МУ-София от 01.07.2014г. и 11.02.2016г.

За специалността могат да кандидатстват лица, с придобита образователно-квалификационна степен „професионален бакалавър“ с професионална квалификация „медицинска козметика“.

Обучението е в **редовна форма**, с продължителност **4 семестъра**. Придобива се професионална квалификация „консултант по медицинска козметика и козметична апаратура“.

Програмата цели да подготви специалисти, които да анализират, консултират, организират, обучават и управляват в областта на медицинската козметика и козметичната апаратура. Придобиват се конкретни познания в областта на медицинската козметика и апаратура, козметичните и медицински терапии и препарати. След завършване на специалността, лицата могат да се реализират професионално в козметични центрове, като ръководители на козметични салони и студия, консултанти, организатори и изпълнители на различни видове козметични терапии, във фирми за козметична апаратура и др.

СЪСТЕЗАТЕЛЕН ИЗПИТ

Чл.42 Кандидат-студентите полагат устен изпит - събеседване на тема: „Проблеми и перспективи пред козметичната практика“ на **15.07.2021 г.**

ОБРАЗУВАНЕ НА ОКОНЧАТЕЛНИЯ БАЛ И КЛАСИРАНЕ

Чл.43 Състезателният бал се образува като сбор от удвоената оценка от устния изпит. Класирането се извършва по низходящ ред на състезателния бал. Максимален бал 12.

ЛИТЕРАТУРА ЗА ПОДГОТОВКА:

1. РЕГЛАМЕНТ (ЕО) № 1223/2009 НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА, от 30 ноември 2009 г., относно козметичните продукти
2. Фотостареене на кожата. Химически пилинг, подготовка на кожата, избор на подходящ продукт, последваща грижа. (Color atlas of chemical peels, Antonella Tosti, second editon, Milady's standard cosmetology, 2008, Естетиклиника в книга. Д-р Мая Тачева)
3. Стареене на кожата: хронологично и фотостареене. Роля на мастната и костната тъкан. Промени в структурата и функциите на кожата. (Естетиклиника в книга. Д-р Мая Тачева)
4. Обща грижа и подходящи козметични процедури при пациент с акне (активно и белези при акне). Подготовка, хронологична последователност

на процедурите, последваща грижа. (Естетиклиника в книга. д-р Мая Тачева)

5. Мелазма. Обща грижа, подходящи процедури и последваща грижа. (Дерматология и венерология, 2008, Н. Златков и колектив; Color atlas of chemical peels, Antonella Tosti, second editon; Естетиклиника в книга. Д-р Мая Тачева)

6. Кожни попълващи субстанции (филъри). Физични свойства, видове. Усложнение при поставяне: краткосрочни и дългосрочни. (Office based cosmetic procedures and techniques. Sorin Eremia; Естетиклиника в книга. д-р Мая Тачева)

XVI. СПЕЦИАЛНОСТ „ЗДРАВΟΣЛОВНО И ДИЕТИЧНО ХРАНЕНЕ“, „МАГИСТЪР“

Специалността „Здравословно и диетично хранене“ на образователно-квалификационна степен „магистър“* е по професионално направление 7.5. Здравни грижи - нерегулирани професии. Образователно-

квалификационната степен „магистър“* е на основание §5 и §32, ал. 2 от Преходните и заключителни разпоредби и чл. 42, ал. 1, т.1 буква «а» от ЗВО и Решения на АС на МУ-София от 01.07.2014г. и 11.02.2016г.

За тази специалност могат да кандидатстват лица, които имат образователно-квалификационна степен „**професионален бакалавър**“ - с професионална квалификация „инспектор по общественото здраве“.

Придобива се професионална квалификация „инспектор по здравословно и диетично хранене“, като се изгражда нов стил и начин на работа и поведение на медицинския специалист по здравни грижи, в съответствие с изискванията на съвременната социално-медицинска теория и практика за промоцията на здраве и превенция на болестта, като се ползва комплексен подход, включващ диетотерапия. Студентите усвояват интегрален подход, който им дава възможност да провеждат самостоятелно и в екип промоция на здравословното хранене при различни популационни групи, хранителна профилактика на рискови групи и индивиди - за терапевтично диетообучение. Обучението е в **редовна форма**, с продължителност **4 семестъра**.

СЪСТЕЗАТЕЛЕН ИЗПИТ

Чл.44 Кандидат-студентите полагат **устен изпит** - събеседване на тема: „Проблеми и перспективи пред здравословното хранене“ на **15.07.2021г.**

ОБРАЗУВАНЕ НА ОКОНЧАТЕЛНИЯ БАЛ И КЛАСИРАНЕ

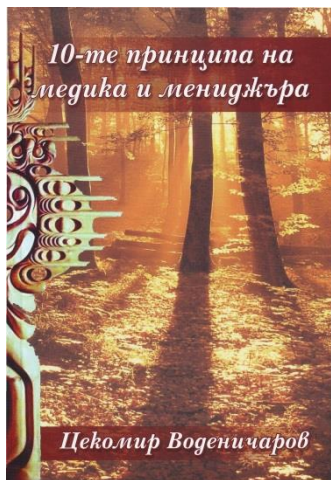
Чл.45 Състезателният бал се образува от удвоената оценка от устния изпит. Класирането се извършва по низходящ ред на състезателния бал. Максимален бал 12.

ЛИТЕРАТУРА ЗА ПОДГОТОВКА:

1. Наредба № 1 от 22 януари 2018г. за физиологичните норми за хранене на населението.
2. Наредба за изменение и допълнение на Наредба № 6 от 2011 г. за здравословно хранене на децата на възраст от 3 до 7 години в детски заведения.

Книгата „10-ТЕ ПРИНЦИПА НА МЕДИКА И МЕНИДЖЪРА“ на проф. д-р Цекомир Воденичаров, дмн се разпространява чрез:

Книжарници Booktrading

София, Bulgaria Mall
бул. България 69, ет. 3

София, Mega Mall
бул. Царица Йоанна №15

София, Ring Mall
бул. Околовръстен път 216

София, Serdika Center
бул. Ситняково 48, ет.: -1

София, Sky City Center
ул. Коста Лулчев 52

София, Sopharma Business Towers
ул. Л. Станчев 5

София, Токуда Болница
бул. Никола Й. Вапцаров 51Б

София, ул. Граф Игнатиев 50,
ул. Хан Аспарух 49

Книжарници Фют:

София, ул. „Любен Каравелов” 22;

София, ул. „Коста Лулчев” 10;

София, ул. „Атанас Узунов” 38

КНИГОПОЩА MedBook - <http://www.medbookpost.com>

XVII. ЗАПИСВАНЕ НА НОВОПРИЕТИТЕ СТУДЕНТИ

Чл.46 Резултатите и класирането по всички специалности се обявяват на **20.07.2021 г.**

Чл.47 Записването на новоприетите студенти по всички специалности се извършва във Факултета по общественото здраве от **26.07.2021г. до 30.07.2021г.** Кандидат-студентите се информират лично или чрез близки за резултатите от класирането и сроковете за записване. Новоприетите студенти, които не са се записали в определените срокове, губят студентски права.

Чл.48 Жалбите по кандидат-студентски въпроси се отправят към Ректора на МУ-София, в срок до пет дни след окончателното класиране.

ДОКУМЕНТИ ЗА ЗАПИСВАНЕ:

1. Всички кандидат студенти носят **оригиналните си дипломи и ксерокопия от тях за завършено средно образование, както и дипломите, необходими за кандидатстване за различните специалности.**

Ксерокопията на дипломите не е необходимо да бъдат нотариално заверени. След сверяване оригиналните дипломи се връщат.

- За специалности: „Медицинска сестра“, „Акушерка“, „Кинезитерапия“, „Лекарски асистент“ и „Обществено здраве и здравен мениджмънт“ - „бакалавър“: **оригинална диплома и ксерокопие за завършено средно образование;**
- За специалност „Управление на здравните грижи“- „бакалавър“: **оригинална диплома и ксерокопие за завършено полувисше медицинско образование или висше образование „специалист“;**
- За специалност „Управление на здравните грижи“ на ОКС „магистър“ - **оригинална диплома и ксерокопие за завършена степен „бакалавър“ по специалността „Управление на здравните грижи“;**
- За специалност „Управление на здравните грижи“- „магистър“: имат **завършено висше образование „бакалавър“**, специалност: „Управление на здравните грижи“, „Акушерка“ или „Медицинска

- сестра“ за специалност „Управление на здравните грижи“.
- За специалност „Управление на здравните грижи“- „магистър“: **оригинална диплома и ксерокопие** за придобита специалност от професионално направление „Здравни грижи“ на ОКС **„професионален бакалавър по..“ и диплома на ОКС „бакалавър“ по една от специалностите: „социални дейности“, „социална педагогика“, „социален мениджмънт“ или „здравен мениджмънт“.**
- За специалности „Медицинска козметика“, „Медицинска рехабилитация и балинеология“ и „Здравословно и диетично хранене“ на ОКС „магистър“* - **оригинална диплома и ксерокопие за завършено висше образование „професионален бакалавър“;**
- За специалности: „Обществено здраве и здравен мениджмънт“, „Стратегически мениджмънт на фармацевтичната дейност“ и „Трудова медицина и работоспособност“ на ОКС „магистър“ - **оригинална диплома и ксерокопие за завършено висше образование „бакалавър“ или „магистър“;**
- За специалност „Кинезитерапия“ на ОКС „магистър“ - **оригинална диплома и ксерокопие за завършено висше образование „бакалавър“ с професионална квалификация „Кинезитерапевт“;**
- За специалност „Управление на клинични изпитвания“ на ОКС „магистър“ - **оригинална диплома и ксерокопие за завършено висше образование „магистър“.**

3. Лична карта;

4. Студентска книжка – закупува се предварително от специализирана университетска книжарница;

5. Именник - 1 бр. (получава се на място при записване);

6. Декларация, че студентът не се обучава в друг държавен университет за придобиване на същата или по-ниска образователно-квалификационна степен, съгласно изискванията на чл.91, ал.7, т.2 от Закона за висше образование - 1 бр. (формулярът се получава и попълва на място при записване);

7. Снимки - 4 броя (с размер за лична карта);

8. Медицинско свидетелство, издадено от личния лекар по съответния ред; *(Не се изисква медицински документ от психодиспансер)*

9. Уверения, ако са необходими на студента;

10. Платежно нареждане **за внесена такса за първи семестър**. Заплаща се по банков път, на сметката на Факултета по обществено здраве.

В платежното нареждане задължително се изписват трите имена и специалността, за която се кандидатства.

Банкова сметка на Факултет по обществено здраве
„проф. д-р Цекомир Воденичаров, дмн“ при МУ-София:

**IBAN: BG 47 BPBI 79403163982101,
BIC: BPBIBGSF
ЮРОБАНК АД КЛОН ДОНДУКОВ № 4-6**

Годишните такси за обучение се определят ежегодно с Решение на Министерски съвет и ще бъдат публикувани на електронните страници на Факултета по обществено здраве и на Медицински университет-София.

XVIII. ПРИЛОЖЕНИЯ

Приложение 1.

ПРИМЕРНО ЗАЯВЛЕНИЕ

Попълва се от ВУЗ	Входящ №	Код	
	РЕДОВНО ☐	ЗАДОЧНО ☐	Приел документите
	СПЕЦИАЛНОСТ:		

ДО
РЕКТОРА
НА МЕДИЦИНСКИ УНИВЕРСИТЕТ-СОФИЯ

ЗАЯВЛЕНИЕ

От Бойка Боева Лазарова

ЕГН: 95- - - -

Постоянен адрес: София град/село, пощенски код 1000

област София-град община Столична

улица №, жк Младост 1

блок 28 вход 4 ап. 4 GSM 0888- - -

E-mail lazarova@abk.bg

Уважаеми господин Ректор,

Заявявам желание да кандидатствам във Факултета по обществено здраве при Медицински университет-София, като подам необходимите документи и бъда класиран, съгласно посочената от мен специалност и форма на обучение.

Съгласен/на съм Факултет по обществено здраве при МУ-София да обработва личните ми данни за приема на документите ми, за публикуване на резултатите от конкурсните изпити и за участие в класирането.

Информиран/а съм, че мога да оттегля моето съгласие по всяко време, само по отношение на личните данни, които не засягат законосъобразността на обработването, като използвам „Формуляра за оттегляне на съгласието на субекта на данни“.

Подпис на кандидат-студента: ББ

Прилагам следните документи:

1. Копие от диплома за средно образование
2. Копие от диплома за завършена предходна степен на висше образование
3. Касов бон за платена такса за кандидатстване №.....

Декларирам, че за невярно попълнени от мен документи няма да предявявам претенции.

Дата: 24.06.21 гр. София

С уважение: ББ
(подпис на кандидат-студента)

Приложение 2.

ДЕКЛАРАЦИЯ

(попълва се само при смяна на имената)

Подписаният/ата Бойка Боева Лазарова

(трите имена по лична карта)

Декларирам, че посоченото в дипломата ми за средно/висше образование име:

Бойка Боева Иванова

е мое.

Дата: 29.06.2021 г.

Декларатор: ББ

Приложение 3

ПРИМЕРЕН ТЕСТ ПО СОЦИАЛНА МЕДИЦИНА И ЗДРАВЕН МЕНИДЖМЪНТ

1. Социалната медицина е наука за :

- Отговори:**
- а. влиянието на терапевтичните интервенции върху индивидуалното здраве
 - б. промените в броя и състава на населението

- в. разпространението на свързаните със здравето състояния
- г. общественото здраве като цялостна система
- д. обществените фондове за здравно осигуряване

Верен отговор: Г (стр. 27)

2.Първата катедра по социална медицина е създадена в Германия през 1920 г. от:

- Отговори:**
- а. Рене Санд
 - б. Алфред Гротян
 - в. Жул Герен
 - г. Йохан Петер Франк
 - д. Джордж Росен

Верен отговор: Б (стр. 18)

3. Граничните социомедицински дисциплини са представители на:

- Отговори:**
- а. общата теория и методология на социалната медицина
 - б. взаимодействието на социалната теория с медицинските науки
 - в. взаимодействието на медицинската теория със социалните науки
 - г. приложното познание за общественото здравеопазване
 - д. приложното познание за обществената система

Верен отговор: В (стр. 31)

4.Саноцентричният подход в медицината поставя акцент върху:

- Отговори:**
- а. изучаването на болния човек
 - б. изучаването на здравето на здравия човек
 - в. правото на лечение
 - г. развитието на лечебната медицина
 - д. болестта като интерес на медицинските специалисти

Верен отговор: Б (стр. 41)

5.Измеренията на здравето според определението на СЗО за здраве са:

- Отговори:**
- а. физическо
 - б. физическо и психическо
 - в. социално
 - г. физическо, психическо и социално
 - д. духовно, психическо и социално

Верен отговор: Г (стр. 46)

6.Правото на здраве се отнася към групата на:

- Отговори:**
- а. моралните права
 - б. законодателните права
 - в. социалните права

- г. политически права
- д. културните права

Верен отговор: А (стр. 57)

7. Обществено здраве е цялостна система от обществено-здравни явления, която включва:

- 1. здравен статус на населението
- 2. здравни потребности
- 3. здравна култура
- 4. здравни дейности
- 5. здравни отношения

- Отговори:**
- а. само 1
 - б. 1, 2 и 3
 - в. 1, 2 и 4
 - г. 1, 2, 4 и 5
 - д. всички посочени

Верен отговор: Д (стр. 51)

8. Глобалната стратегия "Здраве за всички в 21 век" поставя задачата за приоритетно развитие на общественото здраве чрез напредък в областите:

- 1. стратегии за здравна защита, лидерство и координация
- 2. експертна практическа дейност
- 3. болнична помощ
- 4. внедряване на здравната политика и мениджмънт
- 5. централизиране управлението на здравните ресурси

- Отговори:**
- а. 1, 2 и 3
 - б. 1, 2 и 4
 - в. 1, 2 и 5
 - г. 2, 3 и 4
 - д. 2, 3 и 5

Верен отговор: Б (стр. 55-56)

9.Не е поведенчески рисков фактор:

- Отговори:**
- а. тютюнопушенето
 - б. ограничената физическа активност
 - в. хроничен стрес в семейството
 - г. сменен режим на труд

д. повишената консумация на сол

Верен отговор: Г (стр. 64)

10. Епидемиологичният метод в социалната медицина се прилага за изучаване на:

Отговори: а. причините за възникване на болестите и тяхното разпространение
б. характеристиките на масовите явления
в. социалните отношения в здравеопазването
г. баланса между ресурсите, използвани в здравеопазването
д. развитието на здравеопазването като система

Верен отговор: А (стр. 108)

11. Здравното състояние на населението се оценява чрез три групи показатели:

Отговори: а. здравно-демографски, за заболяемост, социално-икономически
б. здравно-демографски, за физическо развитие, за психично здраве
в. здравно-демографски, за заболяемост, за физическо развитие
г. социално-икономически, за заболяемост, за качество на живота
д. за заболяемост, за психично здраве, за физическо развитие

Верен отговор: В (стр. 211)

12. Индикатор за негативно здраве е:

Отговори: а. индексът на здравето
б. детската смъртност
в. раждаемостта
г. продължителността на живота в добро здраве
д. виталният капацитет

Верен отговор: Б (стр. 212)

13. Броят и съставът на населението се изучават от:

Отговори: а. статиката на населението
б. динамиката на населението
в. епидемиологията
г. социологията
д. медицинската география

Верен отговор: А (стр. 232)

14. Механичното движение на населението включва процесите на:

Отговори: а. смъртност
б. раждаемост
в. плодовитост
г. урбанизация

д. акселерация

Верен отговор: Г (стр. 232)

15. Детската смъртност е показател, който измерва:

Отговори: а. честотата на умираанията на децата от 0-17 г.
б. честотата на умираанията на децата от 0-5 г.
в. честотата на умираанията на децата от 0-1 г.
г. честотата на умираанията на децата през първия месец от живота
д. честотата на умираанията на децата през първата седмица

Верен отговор: В (стр. 242)

16. За оценка на качеството на здравните услуги по време на бременността и раждането се използва:

Отговори: а. детската смъртност
б. неонаталната смъртност
в. късната неонатална смъртност
г. постнеонаталната смъртност
д. перинаталната смъртност

Верен отговор: Д (стр. 243)

17. Броят момичета, които би родила една жена през фертилния си период, представлява:

Отговори: а. раждаемост
б. обща плодовитост
в. коефициент на интегрална плодовитост
г. бруто-коефициент на възпроизводство
д. нето-коефициент на възпроизводство

Верен отговор: Г (стр. 244)

18. Средна продължителност на предстоящия живот е средният брой години, които един индивид на определена възраст се очаква да преживее, ако се запази непроменена:

Отговори: а. повъзрастовата плодовитост
б. повъзрастовата смъртност
в. общата плодовитост
г. общата смъртност
д. раждаемостта

Верен отговор: Б (стр. 244)

19. Водеща причина за смъртност на населението в България са:

Отговори: а. новообразувания
б. болести на дихателната система
в. болести на органите на кръвообращението

- г. болести на храносмилателната система
- д. външни причини (травми, отравяния, злополуки)

Верен отговор: В (стр. 248)

20.Първо място сред причините за детска смъртност в България заемат:

- Отговори:**
- а. вродени аномалии
 - б. болести на дихателната система
 - в. болести на органите на кръвообращението
 - г. някои състояния, възникващи в перинаталния период
 - д. външни причини (травми, отравяния, злополуки)

Верен отговор: Г (стр. 250)

21.Петият етап на демографски преход се характеризира с:

- Отговори:**
- а. висока раждаемост и висока смъртност
 - б. намаляваща смъртност и непроменена раждаемост
 - в. намаляваща смъртност и намаляваща раждаемост
 - г. ниска раждаемост и ниска смъртност
 - д. раждаемостта е по-ниска от смъртността и населението намалява

Верен отговор: Д (стр. 267)

22.Заболеваемостта измерва:

- Отговори:**
- а. честотата на откритите заболявания при профилактични прегледи
 - б. честотата на всички регистрирани заболявания сред населението
 - в. честотата на новопоявилите се заболявания сред населението
 - г. честотата на хоспитализираните заболявания сред населението
 - д. честотата на случаите с временна неработоспособност

Верен отговор: В (стр. 268)

23.Честотата на откритите заболявания при профилактичните прегледи е:

- Отговори:**
- а. момент на болестност
 - б. период на болестност
 - в. заболеваемост
 - г. кумулативна заболеваемост
 - д. айсберг на заболеваемостта

Верен отговор: А (стр. 268)

24.Най-честа причина за трайна неработоспособност (инвалидизиране) са:

- Отговори:**
- а. външни причини (травми, отравяния и злополуки)
 - б. болести на органите на кръвообращението
 - в. болести на дихателната система
 - г. болести на храносмилателната система

- д. психични разстройства

Верен отговор: Б (стр. 275)

25.Соматоскопичните признаци се използват за оценка на:

- Отговори:**
- а. демографското развитие на населението
 - б. заболеваемостта на населението
 - в. физическото развитие
 - г. потреблението на здравни услуги от населението
 - д. осигуреността със здравни ресурси

Верен отговор: В (стр. 327)

26.Целите на националните здравни системи, според СЗО, са:

- 1. да се постигне добро здраве
- 2. да се отговори на очакванията на хората
- 3. да се постигне справедлив финансов дял в общественния сектор

- Отговори:**
- а. само 1
 - б. само 2
 - в. само 3
 - г. 1 и 2
 - д. всички посочени

Верен отговор: Д (стр. 359)

27.Здравеопазването във Великобритания по своето финансиране е система на:

- Отговори:**
- а. публично финансиране чрез общи такси
 - б. публично финансиране, основано на задължително социално осигуряване
 - в. частно финансиране, основано на доброволно осигуряване
 - г. директно лично заплащане
 - д. плуралистично здравеопазване

Верен отговор: А (стр. 360)

28.Не е характеристика на първичното здравно обслужване:

- Отговори:**
- а. универсална достъпност
 - б. специализирана медицинска помощ
 - в. икономическа ефективност
 - г. насоченост към личността, семейството и общността
 - д. осигурява се в амбулатории

Верен отговор: Б (стр. 369)

29.Декларацията на Международната конференция на СЗО и УНИЦЕФ в Алма Ата през 1978 г. се отнася до:

- Отговори:**
- а. промоцията на здравето
 - б. създаването на подкрепяща здравето обществена политика

- в. развитието на болничната помощ
- г. първичното здравно обслужване
- д. общественото участие в здравните дейности

Верен отговор: Г (стр. 369)

30.Обект на спешна медицинска помощ са всички посочени случаи, с изключение на:

- Отговори:**
- а. състояние, пряко застрашаващо живота
 - б. пациент, постъпващ в болницата планово
 - в. заболяване на дете до 1-годишна възраст
 - г. започващо раждане или аборт
 - д. психично болни, представляващи опасност за себе си и околните

Верен отговор: Б (стр. 382)

31.Болничният сектор:

- 1. е най-ресурсоемкият елемент на здравната система
- 2. предоставя базисна медицинска помощ
- 3. провежда лечение на случаи, когато лечебната цел не може да се постигне в извънболничната помощ

- Отговори:**
- а. само 1
 - б. само 2
 - в. 1 и 2
 - г. 1 и 3
 - д. всички посочени

Верен отговор: Г (стр. 359)

32.Финансирането по клинични пътеки на болничната помощ в България се осъществява:

- Отговори:**
- а. директно от пациентите
 - б. от дарителство
 - в. от държавния бюджет
 - г. от общините
 - д. от Националната здравноосигурителна каса

Верен отговор: Д (стр. 391)

33. Качествен показател за оценка на болничната помощ е:

- Отговори:**
- а. оборот на болничното легло
 - б. използваемост на леглата
 - в. болничен леталитет
 - г. средно време на незаемотост на леглата

- д. съотношение на планови и спешни хоспитализации

Верен отговор: В (стр. 391)

34. За здравето на децата в начална училищна възраст е характерна висока честота на:

- 1. острите дихателни заболявания
- 2. травмите и отравянията
- 3. гръбначните изкривявания
- 4. затлъстяването

- Отговори:**
- а. 1 и 2
 - б. 1, 2 и 3
 - в. само 3
 - г. 1, 2 и 4
 - д. всички посочени

Верен отговор: Д (стр. 402-403)

35. Основните медико-социални проблеми на жените НЕ включват:

- Отговори:**
- а. семейно планиране
 - б. аборти по желание
 - в. дискриминация по отношение правото на труд
 - г. ранна бременност
 - д. безплодие

Верен отговор: В (стр. 410)

36. Застаряването на населението в България, за разлика от това в развитите страни, се дължи предимно на:

- Отговори:**
- а. намаляване на плодовитостта
 - б. намаляване на детската смъртност
 - в. намаляване на смъртността в старшите възрастови групи
 - г. увеличаване на нето-коефициента за възпроизводство над 1
 - д. увеличаване на средната продължителност на живота

Верен отговор: А (стр. 415)

37.При оценка на здравето на възрастните лица над 65-годишна възраст е най-целесъобразно да се прилага:

- Отговори:**
- а. оценка на физическото функциониране
 - б. оценка на психичното функциониране
 - в. оценка на рисковите фактори от жизнената среда
 - г. оценка на поведенческите рискови фактори

д. комплексен подход

Верен отговор: Д (стр. 417)

38. Най-важна основна функция на здравните мениджъри е:

- Отговори:**
- а. организиране
 - б. оценка на ситуацията
 - в. определяне на целите
 - г. вземане на управленски решения
 - д. контрол на дейностите

Верен отговор: Г (стр. 490)

39. Оперативният мениджмънт в националната здравна система е представен от:

- Отговори:**
- а. Народното събрание
 - б. Министерството на здравеопазването
 - в. Националната здравноосигурителна каса
 - г. районните здравни инспекции
 - д. изпълнителните директори на лечебните заведения

Верен отговор: Д (стр. 491)

40. Определянето на сърдечно-съдовите заболявания като практически приоритет в управлението на здравеопазването в България е основано на прилагане на:

- Отговори:**
- а. рисков подход
 - б. епидемиологичен подход
 - в. възрастов подход
 - г. бенчмаркинг на най-добрите практики
 - д. маркетинг в здравеопазването

Верен отговор: Б (стр. 491)

ПРИМЕРНА ЗАДАЧА ЗА УСТНИЯ ИЗПИТ ПО СОЦИАЛНА МЕДИЦИНА И ЗДРАВЕН МЕНИДЖМЪНТ

Възрастовата структура на населението в България през 2015г. е следната:

1. население на възраст 0-17 г. - 14,0%

2. население на възраст 18-64 г. - 60,8%

3. население на възраст над 65 г. - 20,4%.

Въпроси:

1. Какъв е типът на възрастовата структура на българското население?

2. Кои демографски и социални процеси имат най-голям принос за формирането на тази възрастова структура?

3. Какви са основните медико-социални последици на демографското застаряване на българското население?

Източник на данните: Сайт на НСИ, 2016, www.nsi.bg

Приложение 4

ПРИМЕРЕН ФИШ ЗА ТЕСТОВ ИЗПИТ

Приложение 5
УКАЗАНИЯ ЗА ПОПЪЛВАНЕ НА ФИША:

МЕДИЦИНСКИ УНИВЕРСИТЕТ - СОФИЯ
ФИШ ЗА ТЕСТОВ ИЗПИТ

Трети клас по А.З.: *Здравна Бюро Лазаров* Вторият випуск: *041* Зала: *9* Дата: _____

Прочетете указанията на горба преди попълването на фиша!

Вопрос	А	Б	В	Г	Д
1	⊕	⊕	⊕	⊕	⊕
2	⊕	⊕	⊕	⊕	⊕
3	⊕	⊕	⊕	⊕	⊕
4	⊕	⊕	⊕	⊕	⊕
5	⊕	⊕	⊕	⊕	⊕
6	⊕	⊕	⊕	⊕	⊕
7	⊕	⊕	⊕	⊕	⊕
8	⊕	⊕	⊕	⊕	⊕
9	⊕	⊕	⊕	⊕	⊕
10	⊕	⊕	⊕	⊕	⊕
11	⊕	⊕	⊕	⊕	⊕
12	⊕	⊕	⊕	⊕	⊕
13	⊕	⊕	⊕	⊕	⊕
14	⊕	⊕	⊕	⊕	⊕
15	⊕	⊕	⊕	⊕	⊕
16	⊕	⊕	⊕	⊕	⊕
17	⊕	⊕	⊕	⊕	⊕
18	⊕	⊕	⊕	⊕	⊕
19	⊕	⊕	⊕	⊕	⊕
20	⊕	⊕	⊕	⊕	⊕

Вопрос	А	Б	В	Г	Д
21	⊕	⊕	⊕	⊕	⊕
22	⊕	⊕	⊕	⊕	⊕
23	⊕	⊕	⊕	⊕	⊕
24	⊕	⊕	⊕	⊕	⊕
25	⊕	⊕	⊕	⊕	⊕
26	⊕	⊕	⊕	⊕	⊕
27	⊕	⊕	⊕	⊕	⊕
28	⊕	⊕	⊕	⊕	⊕
29	⊕	⊕	⊕	⊕	⊕
30	⊕	⊕	⊕	⊕	⊕
31	⊕	⊕	⊕	⊕	⊕
32	⊕	⊕	⊕	⊕	⊕
33	⊕	⊕	⊕	⊕	⊕
34	⊕	⊕	⊕	⊕	⊕
35	⊕	⊕	⊕	⊕	⊕
36	⊕	⊕	⊕	⊕	⊕
37	⊕	⊕	⊕	⊕	⊕
38	⊕	⊕	⊕	⊕	⊕
39	⊕	⊕	⊕	⊕	⊕
40	⊕	⊕	⊕	⊕	⊕

1. На всеки въпрос верният отговор може да бъде само един.
2. Избраният отговор се отбелязва със заграждане на съответната буква с кръгче, в което се вписва знакът „+“, както е посочено в примера по-долу.
3. Кандидат-студентът се подписва в правоъгълника, непосредствено разположен вдясно от избраната буква, в графата „подпис“.

Пример: Верният отговор на въпрос 40 е „Г“.

Буквата „Г“ се огражда, в кръгчето се вписва знака „+“ и се поставя подпис в правоъгълника вдясно.

		подпис		подпис		подпис		подпис		подпис
40	А		Б		В		Г		Д	

4. При колебание относно верността на отговора, кандидат-студентът е длъжен да избере един от отговорите и да го означа, както е посочено в т. 3. Не се допуска във фиша да има празен ред, т.е. въпрос без отговор!
5. При заграждане на повече от една буква, липса на подпис, както и при повече от един подпис за един въпрос, съответният отговор се счита за грешен.
6. При изтриване, зачеркване и други поправки в съответния ред отговорът се счита за грешен.
7. При никакви обстоятелства фишът не може да се подменя.

Запознат съм с указанията:
подпис

Приложение 6
ПРИМЕРЕН ТЕСТ ПО ЕТИКА

1.Какво представлява етиката?

- А. Етиката е част от естествените науки
Б. Етиката изучава човешките нрави

В. Етиката е теория на морала
Г. Етиката изучава правата на човека
Д. Етиката е етикеция
Отг. В /стр. 17/

2. Кои са основните раздели на етиката?

1. Науката за морала
2. Афористичната етика
3. Етиката на Аз-а
4. Етиката към Другия
5. Етиката на смисъла

Отговори:

- А. 1+2+3
Б. 2+3+4
В. 1+2+3+4
Г. 2+3+4+5
Д. 1+3+4+5
Отг. Д /стр. 8/

3. Кои са дяловете на практическата философия?

Отговори:

- А. Етика и естетика
Б. Етика и право
В. Етика и политика
Г. Етика и морал
Д. Етика и критика
Отг. Б /стр. 11/

4. Коя е тази сфера, в която човек сам решава какъв да бъде и кои да бъдат правилата на неговия живот?

Отговори:

- А. Философията
Б. Традициите
В. Личната
Г. Практическата
Д. Обществената
Отг. Г /стр. 11/

5. Кои от посочените категории са основни в етиката?

Отговори:

- А. Добро и зло
Б. Нравственост и безнравственост
В. Справедливост и измама
Г. Достойнство и раболепие
Д. Великодушие и отмъстителност

Отг. Б /стр. 7/

6. Какво представляват ценностите?

Отговори:

- А. Ценностите са откритост на душата
Б. Ценностите са благородство по биография
В. Ценностите са важните неща в ежедневието
Г. Ценностите са смислите на дължимото
Д. Ценностите са само интуиция
Отг. Г /стр. 22/

7. Какви видове справедливост познавате?

1. Балансирана
2. Уравнителна
3. Благородна
4. Разпределителна
5. Дискретна

Отговори:

- А. 1+2
Б. 1+3
В. 2+3
Г. 2+4
Д. 2+5
Отг. Г /стр. 21/

8. Кои от посочените качества са характерни за доблестния човек?

1. Смелост
2. Аристократизъм
3. Достойнство
4. Сила

Отговори:

- А. 1+2+3+4
Б. 1+2+3
В. 1+3+4
Г. 2+3+4
Д. 2+4 Отг. В /стр. 45/

9. Как да търсим и как да намерим точната мяра при култивиране на достойнството си?

1. В благоразумието
2. В мъдростта
3. В грижата за тялото
4. В грижата за природата

Отговори:

- А. 1+2+3

Б. 2+3+4
В. 3+4
Г. 1+3
Д. 1+2
Отг. Д /стр. 51/

10.Кои от посочените форми на поведение пречат да се постигне равновесие между грижата за душата и грижата за тялото?

1. Пиянството
2. Дрогата
3. Чревоугодничеството
4. Пушенето
5. Вещоманията

Отговори: А. 1+2+3+4

Б. 2+3+4
В. 2+3
Г. 3+4+5
Д. 2+3+4+5
Отг. А /стр. 53/

11.В какво се проявява уважението към Другия?

1. В уважението към чувствата на Другия
2. В откровеността
3. В състраданието
4. В милосърдието

Отговори:

А. 1+2+3
Б. 2+3+4
В. 1+4
Г. 1+3
Д. 1+3+4
Отг. Д /стр. 71/

12.Кои са характеристиките на истинското приятелство?

1. Приятелите опитват да извлекат полза един от друг
2. Приятелството ни възвисява над рутинното ежедневие
3. Приятелството е безкористно по характер
4. Съвместните дейности се преживяват позитивно

Отговори:

А. само 1
Б. само 3

В. 2+3
Г. 3+4
Д. 2+3+4
Отг. Д /стр. 78/

13.Кое според Вас е най-голямото предизвикателство пред приятелството?

Отговори:

- А. Използването на другите като средство
 - Б. Принудителността
 - В. Лъжата в отношенията
 - Г. Приятелската заедност
 - Д. Реципрочността
- Отг. Г /стр. 80/

14.Кои цели доминират в екипността?

Отговори:

- А. Личните цели
 - Б. Трудовите цели
 - В. Обществените цели
 - Г. Целите на работодателя
 - Д. Целите на членовете на екипа
- Отг. Б /стр. 83/

15.Какво е бракът?

Отговори:

- А. Рационално регламентиране на отношенията
 - Б. Морален договор между мъжа и жената
 - В. Официално узаконена форма на семейството
 - Г. Общо домакинство между мъжа и жената
 - Д. Благотворителна дейност за децата
- Отг. В /стр. 99/

16.Кои от посочените твърдения показват моралните измерения на връзката на семейството и икономическите интереси?

1. Колкото по-важни са икономическите съображения за създаване на семейство, толкова по-строги са правилата и моралните норми на семейния живот.
2. В древността семействата са малки стопанства за съжителство на хора с общи икономически цели и интереси.
3. Копнежът за семейство по любов, а не по сметка никога няма да омръзне
4. Дълговековна традиция е да се сключват бракове между равни в социалното и имущественото си положение

Отговори:

- А. 1+2+3
- Б. 1+2+3+4
- В. 2+3+4
- Г. 1+3+4
- Д. 2+3
- Отг. Г /стр. 97/

17.В какво се въплъщава нравствената ценност на семейството?

Отговори:

- А. В задълженията един към друг
- Б. В това, че липсва личната свобода
- В. В това, че се вричаме до гроб на другия
- Г. В децата като висш дълг към човешкия род
- Д. В природната връзка на мъжа и жената
- Отг. Г /стр. 95/

18.Какво представлява аскетизмът?

Отговори:

- А. Животът като удоволствие и трудолюбие
- Б. Животът като търсене на щастие
- В. Животът като самоограничение
- Г. Животът като отдаване на другите
- Д. Животът като ограничено потребление
- Отг. В /стр. 106/

19. Кои от посочените характеристики са типични за егоиста?

- 1.Егоистът отдава себе си на другите и това го прави щастлив човек
- 2. Егоистът е обладан от грижата за собственото си Его и тя го заслепява
- 3. Егоистът е перфекционист и води борба със себе си за съвършенство
- 4. За да се съхрани, егоистът води „война на всеки срещу всеки"
- 5. Егоистът не се интересува как стремежите му се отразяват на другите

Отговори:

- А. 1+2+3+4

Б. 2+3+4+5

В.1+2+3

Г. 2+3+4

Д. 2+3+5 Отг. Б /стр. 110/

20. Кои от посочените характеристики са типични за алтруиста?

- 1. Алтруистът е убеден, че ако помагаш на другите, помагаш и на себе си
- 2. За алтруиста щастieto на другите е и негово щастие
- 3. Алтруистът лесно открива недостатъци във всяка ситуация
- 4. За алтруиста всичко близкостоящо изглежда велико и тежко

Отговори:

А. 1+2+3

Б. 2+3+4

В. 1+2

Г. 2+3

Д. 2+4

Отг. В /стр. 109/

21.Кои прилики и разлики между морала и правото са верни?

- 1.Моралът и правото са двете сфери на практическата свобода
- 2.Моралът обхваща и вътрешния свят на човека, а правото - външния.
- 3. В морала съдник е съвестта, а в правото - съдът
- 4. В морала има само укор, а в правото и наказание
- 5. Мисълта е свободна, дори и ако тялото е оковано

Отговори:

А. 1+2+3+4

Б. 2+3+4+5

В. 2+3+4

Г. 3+4+5

Д. 1+3+4

Отг. А /стр. 116/

22. Какво разбираме под "право" в собствения смисъл на думата?

- 1. Борба на идеи относно историческата перспектива пред страната
- 2. Възможностите на лицето да прояви своята свобода
- 3. Науката за правния порядък и правните възможности на лицето
- 4. Действащия правен порядък, наличното законодателство
- 5. Науката за смисъла на човешкия живот

Отговори:

А 1+2+3+4+5

Б. 2+3+4+5

В. 1+3+4+5
Г. 2+3+4
Д. 1+2+3
Отг. Б /стр. 117/

23.Какво разбираме под обективно право?

Отговори:

А. Възможностите на лицето да прояви своята свобода
Б. Възможностите на лицето да постигне целите си
В. То е право, валидно за граждани на конкретна държава
Г. Излага законите на конкретно законодателство
Д. Действащият правен порядък, наличното законодателство
Отг. Д /стр. 117/

24.Кой гарантира неприкосновеността на гражданите?

Отговори:

А. Човешкият разум
Б. Държавата
В. Правото
Г. Личността
Д. Колективът
Отг. Б /стр. 117/

25.Как се нарича науката за правния порядък и правните възможности на лицето?

Отговори:

А. Субективно право
Б. Частно право
В. Публично право
Г. Юриспруденция
Д. Наказателно право
Отг. Г /стр. 117/

26. Кои са източниците на правото?

1. Обичаят
2. Законът
3. Свободата
4. Науката

Отговори:

А. 1 +3
Б. 2+3
В. 1+2

Г. 3+4
Д. Само 4
Отг. В /стр. 118/

27. Кои от посочените закони са общи закони?

1. Закон за собствеността
2. Закон за здравето
3. Закон за военната служба

Отговори:

А. Само 1
Б. Само 2
В. Само 3
Г. 1+2
Д. 2+3
Отг. Г /стр. 118 /

28. Коя от посочените характеристики отличава позитивното право?

Отговори:

А. Ограничено е в рамките на една държава
Б. Надхвърля рамките на една държава
В. Правото на собственост е абсолютно
Г. Обвързва само конкретни лица
Д. Променя се и важи за гражданите на една държава
Отг. Д /стр. 118/

29. Коя от посочените характеристики отличава естественото право?

Отговори:

А. Включва действащото законодателство
Б. Положено е да съществува от законодателя
В. Неизменно е и е валидно за всеки човек
Г. Може да бъде вменено в кодекс
Д. Обхваща отношенията между лицата
Отг. В /стр. 118/

30.Какво означава корупция?

Отговори:

А. Неограничена власт на един човек
Б. Всяко неправомерно действие за лична изгода от служител
В. Корупцията разединява и разрушава създаденото
Г. Насилие над онези, които не се подчиняват на дадена власт
Д. Създава предпоставки за икономическо неравноправие
Отг. Б /стр. 127/

31.Каква е разликата между отговорната и безотговорната политика?

1. При първата хората участват в политическия живот, а при втората не участват
2. Първата е насочена към общата полза и съгласието на хората, а втората към егоистични цели и противопоставяне на хората
3. Първата зачита правото и разчита на правото, а втората го нарушава и разрушава като право
4. Първата осигурява право на свободно сдружаване, а втората осигурява право на силата

Отговори:

- А. 1+2+3
- Б. 1+3+4
- В.2+3+4
- Г. 3+4
- Д. 2+3

Отг. Д /стр.128/

32.Кои са основните конституционни права на гражданите в нашата страна?

1. Право на живот, на лична свобода и неприкосновеност
2. Право на свобода на съвестта и словото, на личен живот
3. Право на равенство и собственост, на свободно придвижване
4. Право на сдружаване, на образование и труд

Отговори:

- А. 1 +2+3+4
- Б. 2+3+4
- В. 1+3+4
- Г. 1+2+3
- Д. 2+3

Отг. А /стр. 137/

33.Какво обхваща гражданското общество?

1. Индивидуалната сфера
2. Общностната сфера
3. Модерната държава
4. Правовата държава

Отговори:

- А. 1+2+3+4
- Б. 1+2+3
- В. 1+3+4

Г. 1+2

Д. 3+4

Отг. Г /стр. 160/

34.Кои са критериите за демократичност на изборите?

1. Избирателно право на всеки човек
2. Валидност на правилото "Един човек - един глас"
3. Регистрация на кандидатите за изборна надпревара
4. Предимство на мнозинството пред малцинството
5. Ефективна система за контрол на гражданите

Отговори:

- А. 1+2+3+4+5
- Б. 1+2+3+4
- В. 1+2+4+5
- Г. 2+3+4+5
- Д. 3+4+5

Отг. В /стр. 194/

35.Кои са формите на Народното събрание според Конституцията на Р България?

1. Обикновено народно събрание
2. Велико народно събрание
3. Учредително събрание
4. По искане на президента

Отговори:

- А. 1+2+3+4
- Б. 1+2+3
- В.2+3+4
- Г. 3+4
- Д. 1+4

Отг. Б /стр. 205/

36.Кои са основните характеристики на управлението в България?

1. Демократична държава
2. Тоталитарно управление
3. Правова държава
4. Авторитарно управление
5. Диктатура

Отговори:

- А. 1+2+3+4+5
- Б. 2+3+4+5

В. 1+2 Г. 1+3
Д. 1+4
Отг. Г /стр. 213/

Д. Да не допуска ограничения на правата, основани на раса, народност, етническа принадлежност, пол, произход
Отг. Б /стр. 247/

37.Кой от посочените принципи не е характерен за съдебната власт?

Отговори:

- А. Истината
 - Б. Публичност
 - В. Неутралитет
 - Г. Състезателност
 - Д. Законност
- Отг. В /стр. 220/

38.Посочете основните цели на ЮНЕСКО

- 1. Съдейства за хармонизиране на законодателството в страните членки
- 2. Подпомага развитието на образованието в различните части на света
- 3. Помага за разпространение на културните и научните постижения
- 4. Координира програми за здравна промоция и превенция на болестта

Отговори:

- А. 1+2+4
 - Б. 1+3+4
 - В. 1+2
 - Г. 2+3
 - Д. 3+4
- Отг. Г /стр. 246/

39.Каква роля има Европейската комисия?

Отговори:

- А. Роля на изпълнителна власт в Европейския съвет
 - Б. Роля на координатор на европейските програми
 - В. Роля на организатор на съвместни дейности
 - Г. Роля на ръководство на Европейския парламент
 - Д. Роля на постоянно заседаващ орган на Европейския съюз
- Отг. А /стр. 247/

40. Каква е основната цел на организацията на Североатлантическия пакт?

Отговори:

- А. Да разработва стратегически въпроси на страните членки и за развитието на съюза
- Б. Да гарантира сигурността на членките на съюза, използвайки политически и военни средства
- В. Да създава съвместно правни норми и решава общите въпроси на икономическата политика на страните членки
- Г. Да гарантира правата на човека, на различните религиозни и етнически общности и равенството пред закона

Приложение 7

ПРИМЕРЕН ТЕСТ ПО БИОЛОГИЯ

1.Към горния крайник принадлежи:

- Отговори:**
- А. лъчевата кост;
 - Б. бедрената кост;
 - В. тазовата кост;
 - Г. колянното капаче;
 - Д. голям пищял
- Отг.: А стр. 59

2. Азотните бази в молекулите на ДНК са:

Отговори: А. аденин (А), гуанин (Г), цитозин (Ц), урацил (У)
Б. гуанин (Г), цитозин (Ц), тимин (Т), урацил (У)
В. аденин (А), гуанин (Г), цитозин (Ц), тимин (Т)
Г. гуанин (Г), цитозин (Ц), тимин (Т), урацил (У)
Д. аденин (А), тимин (Т), цитозин (Ц), урацил (У) *Отг.: В стр.88*

3. Най-малката функционална единица за наследственост се нарича:

Отговори: А. генетичен код
Б. антикодон
В. кодон
Г. ген
Д. нуклеотид *Отг.: Г стр.91*

4. Кое от посочените твърдения за монохбридното кръстосване е вярно?

Отговори: А. разпадането по фенотип е 3:1
Б. разпадането по генотип е 3:1
В. проследяваме унаследяването на две двойки алтернативни белези
Г. не важат законите на Мендел
Д. разпадането по фенотип е 15:1 *Отг.: А стр.18*

5. Основна причина за диабета е нарушена секреция на:

Отговори: А. полови хормони;
Б. адреналин;
В. инсулин;
Г. тироксин;
Д. хормона на растежа *Отг.: В стр. 135*

6. В молекулите на РНК азотната база аденин (А) се свързва комплементарно с:

Отговори: А. урацил (У)
Б. гуанин (Г)
В. тимин (Т)
Г. цитозин (Ц)
Д. аденин (А) *Отг.: А стр.94*

7. За определянето на пола е вярно че:

Отговори: А. при човека хомогаметен е мъжкият, а хетерогаметен е женския пол
Б. при дрозофилата пола се определя от автозомите
В. яйцеклетките при човек са един вид и носят 22 автозоми + X хромозома
Г. белези определящи се от гени в автозомите наричаме скачени с пола
Д. диплоиден индивид, който носи два алела на даден ген се нарича хемизиготен *Отг.: В стр.27*

8. Хипофизата отделя хормон, който:

Отговори: А. стимулира растежа на тялото;
Б. регулира умственото развитие;
В. понижава съдържанието на калций в кръвта;
Г. се нарича хормон на стреса;
Д. регулира съдържанието на глюкоза в кръвта *Отг.: А стр. 132*

9. Хемоглобинът е белтък, който изпълнява:

Отговори: А. каталитична функция
Б. транспортна функция
В. активна защитна функция
Г. пасивна защитна функция
Д. съкратителна функция *Отг.: Б стр.70*

10. Кое от следните твърдения за мутациите е вярно?

Отговори: А. не засягат генетичния материал на клетката
Б. имат масов характер
В. могат да бъдат само вредни
Г. макар и рядко могат да повишат жизнеността и възпроизводителните способности
Д. могат да възникнат само на ниво ген *Отг.: Г стр.34*

11. Граафов фоликул се нарича структурата, която:

Отговори: А. съдържа зрялата яйцеклетка;
Б. се образува след овулацията;
В. отделя женския полов хормон прогестерон;
Г. се образува в началото на менструалния цикъл;
Д. предпазва половите пътища от развитие на болестотворни микроорганизми *Отг.: А стр. 102*

12. Нагъването на полипептидната верига в равномерна спирала или нагънат лист се означава като:

Отговори: А. първична структура на белтъците
Б. вторична структура на белтъците
В. третична структура на белтъците
Г. четвъртична структура на белтъците
Д. равномерна структура на белтъците *Отг.: Б стр.74*

13. Модификациите са:

Отговори: А. генотипни изменения предизвикани от мутагенни фактори
Б. фенотипни изменения предизвикани от външни фактори на средата в индивиди със сходен генотип
В. засягат само отделни индивиди
Г. са необратими изменения
Д. нямат приспособително значение за индивида *Отг.: Б стр.32*

14. Мъжкият полов хормон тестостерон се образува в:

Отговори: А. стените на семенните каналчета;

- Б. клетки, разположени между семенните каналчета;
В. семенните мехурчета;
Г. простатната жлеза;
Д. надсеменника *Отг.: Б стр. 100*

15.Активният мембранен транспорт:

- Отговори:** А. става с разход на енергия
Б. не изисква белтъци - преносители
В. протича винаги от места с по-висока към места с по-ниска концентрация
Г. се нарича осмоза
Д. се нарича дифузия *Отг.: А стр.122*

16.Полиплоидията е:

- Отговори:** А. генна мутация
Б. хромозомна делеция
В. геномна мутация
Г. модификация
Д. хромозомна дупликация *Отг.: В стр.36*

17.Епидермисът на кожата е изграден от:

- Отговори:** А. гладка мускулна тъкан
Б. съединителна тъкан
В. ресничест епител
Г. мастна тъкан
Д. многослоен епител *Отг.: Д стр. 54*

18.Фагоцитозата е пример за:

- Отговори:** А. екзоцитоза
Б. пиноцитоза
В. ендоцитоза
Г. осмоза
Д. дифузия *Отг.: В стр.126*

19.Тризомията е:

- Отговори:** А. генна мутация
Б. хромозомна инверсия
В. геномна мутация
Г. модификация
Д. хромозомна дупликация *Отг.: В стр.37*

20.Газовата обмяна се осъществява през стените на:

- Отговори:** А. трахеята
Б. плеврата
В. бронхите
Г. алвеолите

Д. бронхиолите *Отг.: Г стр. 93*

21.Вътреклетъчното смилане се осъществява от клетъчните органели:

- Отговори:** А. рибозоми
Б. апарат на Голджи
В. хромозоми
Г. ядро
Д. лизозоми *Отг.: Д стр.126*

22.За гаметогенезата е вярно че:

- Отговори:** А. през фазата на размножаване се извършва мейотично делене
Б. през фазата на зреене се извършва митотично делене
В. фазата на формиране е характерна само за сперматогенезата
Г. биологичният смисъл на гаметогенезата е образуване на диплоидни полови клетки
Д. при спермато и овогенезата се получават се получават еднакъв брой гамети *Отг.: В стр.42*

23.Пиелонефритът е заболяване, свързано с:

- Отговори:** А. образуване на твърди частици в бъбреците
Б. увреждане на надбъбречните жлези
В. възпаление на бъбреците и пикочните пътища
Г. възпаление на пикочния мехур
Д. възпаление на пикочния канал *Отг.: В стр. 90*

24.За хромозомния набор (кариотипа) е вярно, че:

- Отговори:** А. в половите клетки е диплоиден
Б. в телесните(соматични) клетки е хаплоиден
В. в половите клетки има само полови хромозоми
Г. в телесните клетки няма полови хромозоми
Д. в телесните клетки се състои от двойки еднакви (хомоложни) хромозоми *Отг.: Д стр.136, 137*

25.За гаметите е характерно:

- Отговори:** А. сперматозоидите и яйцеклетките имат еднакви размери
Б. акрозомата е шапчица с ензими върху главичката на сперматозоида
В. яйцеклетките са подвижни
Г. наследственият материал се намира в средната част на сперматозоида
Д. овогенезата е краткотраен и непрекъснат процес *Отг.: Б стр.44*

26.Пикочопроводите придвижват урината към:

- Отговори:** А. пикочния канал
Б. пикочния мехур
В. бъбреците
Г. нефроните

Д. събирателното каналче *Отг.: Б стр. 89*

27. Кое от изброените вещества е краен продукт на гликолизата?

Отговори: А. глюкоза
Б. ацетил Ко А
В. лимонена киселина
Г. пирогроздена киселина
Д. оцетна киселина *Отг.: Г стр. 158*

28. Кое от посочените твърдения е вярно?

Отговори: А. при оплождането се възстановява диплоидния хромозомен набор
Б. външното оплождане е характерно за сухоземните гръбначни животни
В. партеногенезата протича след оплождане на яйцеклетката
Г. от милионите сперматозониди до яйцеклетката достига само един, който я опложда
Д. при оплождането в цитоплазмата на яйцеклетката навлиза целия сперматозоид *Отг.: А стр. 45*

29. Жлъчният сок (жлъчката) се образува в:

Отговори: А. черния дроб
Б. стомаха
В. тънкото черво
Г. дебелото черво
Д. слезката *Отг.: А стр. 84*

30. Хромозомите са максимално скъсени и компактни по време на:

Отговори: А. профаза
Б. метафаза
В. анафаза
Г. телофаза
Д. подготовката за митоза (интерфаза) *Отг.: Б стр. 187*

31. Зъбният емайл покрива:

Отговори: А. корена на зъба
Б. целия зъб
В. дентина
Г. пулпата
Д. короната на зъба *Отг.: Д стр. 82*

32. Кросинговърът е:

Отговори: А. обмяна на материал между несестрински хроматиди в бивалента по време на мейозата
Б. обмяна на материал между сестрински хроматиди в бивалента по време на мейозата

В. образуване на двойки от хомоложни хромозоми, плътно допрени една до друга

Г. подготовка на клетката за делене

Д. разделяне на цитоплазмата на деляща се клетка *Отг.: А стр. 190*

33. Посочете вярното твърдение:

Отговори: А. индивидуалното развитие започва от зиготата и завършва с раждането или излюпване на индивида
Б. през стадия на дробене се извършват няколко мейотични деления на зиготата
В. дробенето протича по еднакъв начин при всички зиготи
Г. по време на гаструлацията зародишът нараства и се формират зародишните листа
Д. при мешестите животни се формира трети зародишен пласт мезодерма *Отг.: Г стр. 49*

34. Кръвоносният съд, който е свързан с малкия кръг на кръвообращение е:

Отговори: А. аортата
Б. белодробната артерия
В. горна куха вена
Г. венечната артерия
Д. бъбречната артерия *Отг.: Б стр. 75*

35. Чрез мейоза се делят:

Отговори: А. телесните (соматични) клетки
Б. сперматозоидите
В. яйцеклетките
Г. предшествениците на половите клетки при животните и човек
Д. спорите при растенията *Отг.: Г стр. 192*

36. Кое от посочените доказателства за еволюцията спада към молекулярната биология?

Отговори: А. сравняване етапите на развитие в зародишите на гръбначни животни
Б. хомоложните органи
В. рудиментарните органи
Г. аналогията на органи при крила на птица и крила на пеперуда
Д. сравняване на аминокиселинна последователност на антидиуретичния хормон при различни гръбначни животни *Отг.: Д стр. 86*

37. Функцията на еритроцитите е свързана със:

Отговори: А. съсирването на кръвта
Б. фагоцитозата

- В. преноса на кислород в организма
- Г. обезвреждането на чужди клетки
- Д. имунитета *Отг.: В стр. 67*

38. РНК се синтезира при процеса:

- Отговори:**
- А. репликация
 - Б. транскрипция
 - В. трансляция
 - Г. гликолиза
 - Д. цикъл на Кребс *Отг.: Б стр.174*

39.Посочете вярното твърдение:

- Отговори:**
- А. антигените са белтъци образувани от клетките на имунната система
 - Б. след активизирането си В-лимфоцитите се превръщат в клетки синтезиращи антитела
 - В. клетъчният имунен отговор се осъществява основно от Т-хелперите
 - Г. Т-лимфоцитите и Б-лимфоцитите разпознават чуждия агент по еднакъв начин
 - Д. всички клетки на имунната система притежават имунологична памет *Отг.: Б стр.58*

40.За двуглавия мишничен мускул е вярно твърдението:

- Отговори:**
- А. разполага се по задната повърхност на мишницата
 - Б. отнася се към мускулите на раменния пояс
 - В. сгъва лакътната става
 - Г. участва в движенията на пръстите
 - Д. участва в движенията на раменната става *Отг.: В стр. 61*

ПРОГРАМА ЗА ПОДГОТОВКА

8. клас

1. Тъкани. Епителна и съединителна тъкан. Мускулна и нервна тъкан
2. Кожа
3. Опорно-двигателна система. Устройство на костите и ставите. Череп
4. Опорно-двигателна система. Кости и стави на гръбначния стълб, гръдния кош и крайниците
5. Мускули - устройство и видове, физиология на мускулите
6. Сърдечно-съдова система. Кръв
7. Иmunна система. Имунитет
8. Сърце и кръвоносни съдове
9. Сърдечна дейност. Кръвообращение
10. Хранене. Храносмилане. Храносмилане в устната кухина

11. Хранене. Храносмилане. Храносмилане в стомаха и червата
12. Отделителни органи. Хигиена и здравни познания за отделителната система
13. Дихателни органи. Дишане
14. Мъжка полова система. Здравни познания за половата система
15. Женска полова система. Хигиенни правила и норми за половата система
16. Нервна система. Гръбначен мозък
17. Главен мозък
18. Вегетативна нервна система
19. Зрителна сетивна система. Здравни познания за зрителната сетивна система
20. Слухова сетивна система. Система за равновесие. Вкусова система. Обонятелна система. Обща сетивност
21. Ендокринна система. Хипофиза, щитовидна жлеза, околощитовидни жлези и здравни познания за тях
22. Ендокринна система. Задстомашна жлеза, надбъбречни жлези, полови жлези и здравни познания за тях

9. клас

1. Нуклеинови киселини. Дезоксирибонуклеинови киселини
2. Рибонуклеинови киселини
3. Белтъци. Полипептидни вериги
4. Структура и свойства на белтъците.
5. Биологични катализатори - ензими
6. Обмяна на вещества между клетката и околната среда
7. Поемане на частици и отделяне на секрети от клетката
8. Осигуряване на клетката с програма за съществуване
9. Хромозоми - носителите на клетъчната програма
10. Клетъчно делене. Митоза
11. Мейоза
12. Разграждане на хранителните вещества в клетката: гликолиза и цикъл на Кребс
13. Репликация
14. Транскрипция
15. Трансляция

10. клас

1. Монохбридно кръстосване
2. Дихибридно кръстосване.
3. Генетика на пола
4. Модификационна изменчивост.
5. Мутационна изменчивост
6. Образуване на полови клетки
7. Оплождане
8. Зародишно развитие
9. Анатомични, ембриологични и молекулярни доказателства за еволюцията
- 10.Имунологични механизми на хомеостазата

ОСНОВНА ЛИТЕРАТУРА

(одобрени от МОН учебници и техни стереотипни издания):

Биология, учебник за 8. клас, Владимир Овчаров и съавтори, 2009-2010, изд. „Булвест 2000“, София

Биология и здравно образование - ЗП, учебник за 9. клас, Огнян Димитров и съавтори, 2001-2010, изд. "Булвест 2000", София

Биология и здравно образование - ЗП, учебник за 10. клас, Огнян Димитров и съавтори, 2001-2010, изд. "Булвест 2000", София

ДОПЪЛНИТЕЛНА ЛИТЕРАТУРА

(одобрени от МОН учебници и техни стереотипни издания):

Биология, учебник за 8. клас, Василий Ишев и съавтори, 2009, изд. "Просвета", София

Биология и здравно образование - ЗП, учебник за 9. клас, Павел Ангелов и съавтори, 2001-2008, изд. "Просвета", София

Биология и здравно образование - ЗП, учебник за 10. клас, Петър Попов и съавтори, 2001-2009, изд. "Просвета", София

ПОМОЩНА ЛИТЕРАТУРА:

Всички други одобрени от МОН учебници по биология и здравно образование за обучение в 8., 9. и 10. клас /задължителна и профилирана подготовка/ на учениците от випуск 2012 - 2013 Задължителни фигури и таблици от учебника за 9. клас на О. Димитров и съавтори:

Фигури: № 4.15; № 4.25.а; № 4.29; № 4.30; № 4.31

Задължителни фигури от учебника за 10. клас на О. Димитров и съавтори:

Фигури: № 2.6, № 2.9, № 2.10, № 2.11, № 3.10 - само текста на фигурата